

ЯК НАРОДИЛОСЯ ПРОЛЕТАРСЬКЕ СВЯТО -- ПЕРШЕ ТРАВНЯ.

(Історична розвідка про шікагоську трагедію.)

Всім відомо, що підставою до постанови Конгресу II Інтернаціоналу (1889 р.) про святкування Першого Травня були події в Шікаго 1886 р.; часом у першотравневих відозвах та виданнях навіть згадують побіжно шікагоських мучеників". Але в чому полягав зміст і значіння тих подій, чому саме Інтернаціонал визнав за слушне на підставі їх оголошити міжнародне робітниче свято, про це в нас надто мало знають.

1. травня 1886 року, в Шікаго, робітники після великої підготовчої роботи, що її було проведено під керівництвом А. Спайса, Мих. Шваба, Самуеля Филдена, Адольфа Фишера, Луї Ліна, Джорджа Енгеля і ин., рішуче висунули вимогу про 8-годинний день праці. Багато до цього спричинилась кампанія, що її проводили німецька газета "Arbeiterzeitung" ("Робітнича Газета") за редакцією Спайса та Шваба й англійська "Alarm" ("Тревога", за редакцією Парсона).

Спокій робітників і провокації поліції.

Застрайкував великий завод живинарок МекКорміка, до нього приєднались робітники друкарських складів та почасти залізничники (вантажники). Хазяї сподівались неорганізованих виступів робітників, щоб пустити в хід зброю, але цього не було. Робітники поводились рішуче, але спокійно -- не відповідали на провокаційні брутальності поліції. На вулицях міста царювало святочне оживлення. День Першого Травня пройшов цілком мирно й закінчився навіть частковою перемогою робітників по деяких підприємствах. Про поразку підприємців свідчив той факт, що на Нью-Йоркській біржі почали катастрофічно падати акції шікагоських компаній.

Та буржуазії обовязково потрібно було викликати робітників на провокацію. Коли робітники самі не беруться за зброю, то треба заздалегідь пустити її в хід проти них 3-го травня робітники заводу МекКорміка довідались, що хазяї викликають до міста страйковомів; разом з іншими страйкерами, робітники цього заводу скинули мітинг, де вирішили не допускати "скебін". Кажуть, що хвилювання страйкерів дійшло до того, що вони вибили вікна в заводі. Рантом з'явився загін поліції й почав нещадно бити робітників і стріляти в них. П'ять страйкерів було забито, багато поранено. Обурений цим ганебним нападом Спайс побіг до редакції "Arbeiterzeitung" і випустив англійською та німецькою мовами відозву такого необережного змісту:

"Помста! Помста! Робітникам, до зброї! Трудились надор, сьогодні по обіді ціні пса ваших експлуататорів замордували шість ваших братів у МекКорміка. За що вони вбили їх? За те, що ті мали сміливість бути не задоволені долею, що нею ваші експлуататори наділяли їх. Вони вимагали хліба, їм відповіли оловом, щоб таким чином найкраще змушувати нарід мовчати".

Відозва закінчувалась словами:

"Згадай герої, що погноїли шлях до поступу волі й людськості своєю кров'ю -- і прагни стати достойним їх. Це ваші брати".

Мейор міста свідчив про спокій.

Отже, безпосередніх закликів до кидання бомб та нападу на буржуазію -- і тут не було. Увечері були збори всіх трейд-юній, що вирішили на 4. травня скликати масовий мітинг на Гей-Маркеті (сіннім базарі). Мози про збройний виступ на тих зборах зовсім не було. Навпаки, коли в "Арбайтертайтунг" появилася стаття, що радила прийти на мітинг зі зброєю, Спайс зажадав, щоб це місце з статті викинути і натомість великими літерами надрукувати: "Спокій!"

Але, як каже Зорге, поліція

вжила всіх заходів, щоб спокійно не було. В буржуазних газетах так і писали на другий день:

"Поліційні капітани... з двома сотнями поліців спокійно чекали в казармах, щоб соціалісти або розійшлись, або розпочали щось протизаконне".

Очевидно, це "щось протизаконне" було заздалегідь підготовлене самою поліцією, бо мейор міста, що прибув на площу, слухав промови на мітингу і не помітив у них нічого особливого. Він потім свідчив на суді:

"Я пішов на мітинг, щоб розпустити його, коли-б відчув, що це необхідно для безпеки міста... Нюджин з промови не дав поради щодо негального вимоги зброї чи насильства. Я не бачив зброї ні в кого. Слухаючи промови, я прийшов до висновку, що то не була організація, яка мала-б за мету знищити майно".

Напад поліції й провокаційна бомба.

Отже, мейор запропонував поліції повернутися до участків, бо мітинг уже наближається до кінця й проходить цілком мирно. Але, коли мейор пішов до дому, поліція, що мавбуть знала таємниці провокації краще, ніж він, не розійшлась. Навпаки, вона зімкнутими лавами посунула на мітинг з піднесеними дубинками й наказала негайно його припинити. Останній промовець С. Филден виконав цю вимогу й, встигнувши ще вигукнути: "Наші наміри мирні", -- зійшов з трибуни.

В ту саму хвилину хтось кинув з юрби бомбу, що вибухла з жахливою силою. Поліція відповіла на неї револьверним вогнем. 30 поліців було поранено, семеро з них померло від ран, а кілька загинуло робітників -- ніхто не рахував.

Та хіба-ж це цікавило буржуазію -- скільки загинуло робітників і хто кинув бомбу? Для неї важливо було лише одне: провокація вдалася, був привід до знищення робітничого активу, до відповіді за смерть сімох поліцейських псів -- присудом сімох робітничих провідників до шибениці.

Арештування провідників.

5-го травня заарештували всіх співробітників і навіть друкарів робітничих газет, все майно їх знищили. Всі робітничі збори заборонилися, трейд-юній розганялось, арешти й труси набули масового характеру. Все це робилось без всякого додержання будь-яких законних норм. Поліційна сваволя обурила навіть згадуваного нами буржуазного мейора міста і він заявив: "Коли-б англійська королева чинила так, як ми в ці дні, то вона загубила-б і корону і країну". А Злучені Держави -- це-ж, не забувайте -- "демократична республіка".

Коли з цими розправами "під гарячу руку" покінчили, було призначено кримінальний суд над тими, що їх буржуазія обрала жертвами своєї провокації, а саме: А. Лінгом, А. Спайсом, А. Парсоном, В. Зелігером, М. Швабом, С. Филденом, А. Фишером, Г. Енгелем, О. Нібом і Р. Шнауфельтом.

Останнього, Рудольфа Шнауфельта, що про нього потім казали, ніби він і справді кинув бомбу, дуже хутко звільнили і він втік, очевидно, не без допомоги поліції, що мала підставити йому допомагати. Зелігера поліція підкупила і він виступав на суді проти своїх товаришів, і його також звільнили, Парсонс до суду переходився у свого приятеля, але на процес з'явився добровільно і поділив з товаришами їх гірку долю.

Судова трагі-комедія.

Комедія суду була остільки безглуздою, брехливою провокацією, остільки була злита бізними нитками, що навіть буржуазне "правосудіє" не намагалось вдавати безсторонності. Голова суду сам визнав, що присяжних було навмисне вибрано з залежних ворогів

Бомба, з якої вибухнуло пролетарське свято -- Перше Травня. З ліва на право згорі: Луїс Лінг, застрівлений в тюрмі ще до суду. Засуджені й повішені: А. Спайс, С. Филден, Дж. Енгел, Оскар Ніб і А. Фишер.

пролетаріату. Один із тих присяжних, що не заслухавши справи, заявив при свідках: "Всіх цих негідників треба вишати". Інші також, казали судді, що заздалегідь певні, що підсудні винні й заслуговують на люту кару, отже нема рації слухати свідків, оборонця, тощо. Але голова затвердив цих присяжних, не зважаючи на протести оборони. Коли оборона довела, що головних свідків обвинувачення підкупило, прокуратура й поліція навіть і не думала спростувати цього, але свідків все-таки переслухано, на їх продажних, брехливих свідченнях збудовано обвинувачення.

Процес тривав 61 днів. Всі статті, всі промови і навіть приватні балачки підсудних, скеровані проти буржуазного ладу, наводились на суді. Прокуратура старанно доводила, що анархізм, комунізм, соціалізм і кримінальне злочинство, скажемо, конокрадство -- це однаково. Ці твердження, звичайно, нікого не переконали, як і взагалі не доведено було провини підсудних у киданні бомб.

Та в цьому не було й потреби. Це був класовий, капіталістичний суд. Буржуазія судила пролетарський рух. А з очей буржуазії завжди винні свідомі й невідомі провідники пролетаріату. Їх треба було знищити за всяку ціну, і цього капітал дозволяв.

20. серпня присяжні визнали всіх підсудних винними в убивстві: Парсона, Спайса, Шваба, Филдена, Енгеля, Фишера й Лінга засудили до смертної кари, а Ніба -- до 15 років каторги.

Початок зради продажних лідерів.

Робітничий рух було тероризовано і нікому було рішуче виступити з протестом проти сваволі буржуазії. Дві трейд-юнійні міські організації -- орден Ліцарів Праці та Американська Федерация Праці відмовились це зробити, хоч серед засуджених були й члени цих організацій. Хоч знаменитий запропадець і угодовець, голова Федерация Праці Самуєля Гомперс звернувся до губернатора з клопотанням про змищення вироку, та в нього були свої міркування на це: він побоювався, щоб із революційних робітників "не зробили мучеників", бо робітничі маси

тоді могли-б піти шляхом цих справжніх мучеників.

Та буржуазія цього не боялась, бо знала, що робітничий рух не має своєї єдиної провідної політичної партії, а профспілки досить уже розкладено різними реформаторами та угодовцями, отже сподівались масового активного руху пролетаріату не доводитись.

Терор оскаженілої буржуазії

Незадоволення вироком було навіть в колах дрібнобуржуазної інтелігенції (між іншим, двоє понів прогнали зі служби за протести, а вони протестували тільки тому, що цього вимагали їх парафіяни), на його несправедливість звернули увагу деякі юристи. Це спонукало до влади частково змишканий вироку: Швабові й Филдену смертну кару замінено довічною каторгою.

Лінг напередодні кари покійчив самогубством -- а може його тиждем забили в тюрмі, цього ніхто не знає напевно. Спайса, Енгеля, Фишера й

Парсона повісили 11. листопада 1887 р.

Яке це було веселе видовище для буржуазії! Вона розсілася в крилах, немов у театрі, і з насолодою стежила, як гинули на шибениці її класові вороги.

А вони загинули мужньо, без страху, без скарг, як належить виданним, переконаним революціонерам.

Буржуазія щедро нагородила своїх псів -- поранених поліців -- і збудувала їм пам'ятника на одному із шікагоських цвинтарів.

Та найкращим і безсмертним пам'ятником для них була постановова Конгресу відновленого Інтернаціоналу 1899 року про про встановлення Міжнародного Свята Праці -- Першого Травня -- в пам'ять відважних революціонерів, що загинули в шікагоській трагедії.

І. Ю. Кулик.

НА ШЛЯХУ СОЦІАЛІСТИЧНОГО БУДІВНИЦТВА.

Промова тов. Г. Петровського на останній сесії Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету.

Відкривши сесію, голова ВУЦВК тов. Петровський зазначив, що ця сесія відкривається вже на 11 році радянської влади. На святі Жовтневої Революції ми відзначили наші досягнення, в яких ми черпаємо сили для дальшого соціалістичного будівництва. Наші досягнення визнали вже всі наші вороги, вони ніколи не сподівались, що ми, робітничий і селянський, без поміщиків і капіталістів зможемо побудувати нашу державу і поставити на правильній рейки розвиток країни.

Але наші завдання в соціалістичному будівництві ще дуже великі, труднощі, що перед нами стоять, ще значні. В промисловості ми повинні безупинно йти шляхом нового будівництва і реконструкції старих підприємств.

Ось чому наш уряд вирішив приступити до електрифікації держави, закласти грандіозний Дніпрестан, що дасть змогу розвинути новий промисловості в системі нашого народного господарства.

Основне наше завдання в сільському господарстві полягає в тому, щоб підсилити заходи об'єднання окремих селянських господарств і, насамперед, бідноти й малоспроможних середняків.

Треба знищити бідність і зробити сільське господарство міцним і культурним. Рік-у-рік наше селянське господарство дрібнішає. Це ставить під велику загрозу розвиток продукційних сил сільського господарства.

Наш експорт оце тільки перешов половину передвоєнно-

го експорту. Одна Україна до війни вивозила хліба на 340 -- 350 мільйонів карбаванців, а нині вивозить лише на 70 -- 80 мільйонів карб.

Другим нашим завданням є весняна засівна кампанія. Понад виконати як-найповніше і над цим уряд працює.

Разом з напруженою роботою в справі розвитку виробничих сил країни і соціалістичної організації, потрібно вперто проводити і культурну роботу.

Проведення загального навчання і ліквідація неписьменності є одним із бойових завдань нашого уряду. Крім того вища наука повинна стати в нас на найвищий щабель розвитку. Нам нині дуже потрібна своя радянська інтелігенція. Стара, буржуазна інтелігенція не може пристосувати своєї ідеології до соціалістичного робітничого селянського ладу життя. Хоча більша її частина вже працює разом з робітниками і селянами, але де-хто ще ставиться до нас ворожо.

Нам треба всі зусилля віддати на те, щоб у підвищеній продуктивності праці знайти заходи для повного розвитку культури широких народних мас і утворення своєї робітничо-селянської трудової інтелігенції.

Наш поратунок і наша могутність в єдності і в дружній роботі в нашій країні й з трудящими всіх країн.

Ми за мир, ми працюватимемо для встановлення рівності і братерства в нашій країні, закликаючи до цього трудящих всіх країн.

В ДЕНЬ ПЕРШОГО ТРАВНЯ НЕ ЗАБУВАЙТЕ ПРО НИХ!

220,000 засуджених, -- 318,000 поранених, -- 370,000 арештованих, тисячі родин, батьки яких забиті і закатовані у тюрмах, чекають на нашу допомогу!

Хоч в капіталістичній неволі, але все-ж таки на волі святкуємо ми своє пролетарське свято. І святкуючи його, повинні ми пам'ятати про сотки тисяч наших братів, що томляться в капіталістичних тюрмах; повинні ми пам'ятати про ті нещасні родини, кормильці яких життя своє поклали в боротьбі за визвіл працюючих. Недавно відбувся на Україні Всеукраїнський З'їзд Міжнародної Організації Допомоги

революційного пролетарського руху. В звязку з цим спостерігається гостре зміщення білого терору. Протягом 1927 року Міжнародна Організація Допомоги Революціонерам зареєструвала 220,000 засуджених і вбитих революціонерів, 318,000 випадків поранень та побиттів, 370,000 арештів і т. ин. В основному все це припадає на Китай та колонії, але велика частка цього припадає також і на європейські країни як Румунія, Богарія то-що.

ЛІКВІДАЦІЯ ПРОСВІТИ НА ВОЛИНІ.

(Спеціальна кореспонденція з Волині до "Укр. Роб. Вістей".)

"А етот губернатор славен был тем, что взехал в город на белом коне и отменял просвещение". Салтиков.

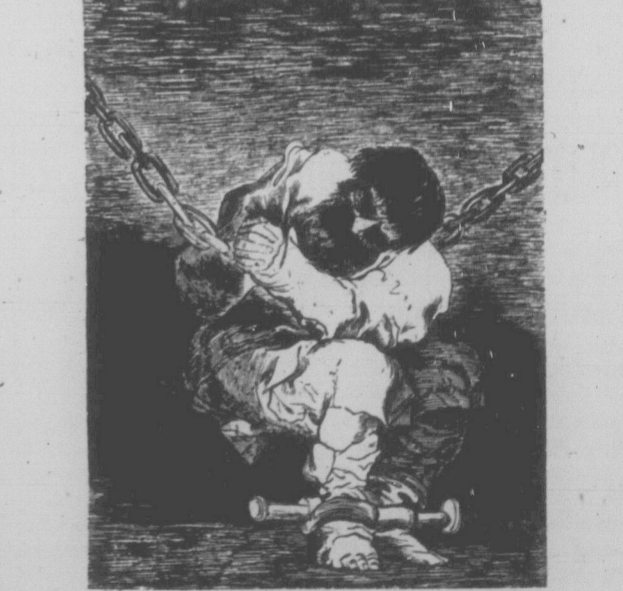
"Просвіти" на Волині завжди були більшом в оці польської реакції та фашизму. Кожний воевода, кожний староста, поліцейський робили все, аби тільки не допустити до розвитку цієї єдиної української культурно-освітньої організації, з якої міг черпати освіту в рідній Україні український селянин та робітник.

"Просвіта" на Волині заміняла школу, бо всі українські школи закриті урядом Греського, а існуючі польські школи є розсадники клерикалізму та шовінізму. Відкриття нових "Просвіт" від кількох літ стало неможливим. Справа просвіти в Любомлі чотири роки блукає по всіх урядових інституціях і до цього часу не положена. В існуючих систематично робилися перешкоди в отриманні дозволів на театральну виставу, хоч би п'єса була сама невинна, та в дозволах на публічні вистави, на публічні зборки.

Видатніших членів "Просвіти" поліція постійно реєструвала і час від часу робила тру-

си та арештувала. Репресії ці, хоч і були колюсальною перешкодою, однак просвітяни не падали духом, щільніше тулилися до "Просвіт", і "Просвіти" зміцнювалися.

Після травневого перевороту на Волині призначено воеводою Мех, старого діяча ППС. Як соціаліст з II Інтернаціоналу, як той, що голосить "За нашу і вашу вольність", він відразу заопікувався "Просвітами" і, як каже Салтиков, для скоршого впровадження соціалізму "отменил просвещение" (скасував освіту). В першу чергу заатакував Луцьку "Просвіту". Зробив в центральній кількості трусів, шукаючи злочинства. Найшов чи не найшов, але "Просвіта" покинула уціліла. Гірше-сталося в Дубенській. Після безрезультатного тусу замкнено центральну і 22 філій. В тиждень після Дубня замкнено "Просвіту" в Ковлі разом зі всіма філіями, яких нараховується понад сотню. Ніякі інтервенції не помогли. Ясно, що "Просвіти" більше не повернуть до життя. То видно вже з того, що уряд затвердив статут хрунівської організації "Основа".

Революціонерам. З докладом про роботу Виконкому цієї організації виступив секретар Виконкому тов. Смит, який підкреслив, що робота Міжнародної Організації Допомоги Революціонерам проходить в дуже тяжких умовах через шалений білий терор в капіталістичних країнах.

Нині Міжнародна Організація Допомоги Революціонерам нараховує у своїх лавах вісім мільйонів членів у всіх країнах. За останній час по всьому світі відзначається наростання

Протягом 1927 року Міжнародна Організація Допомоги Революціонерам дала допомогу 65,000 політичним в'язням та 73,000 сім'ям революціонерів, а також податемгрантам -- на суму близько 900,000 доларів. У низці країн утворено спеціальні дитячі будинки для дітей забитих революціонерів.

Міжнародна Організація Допомоги Революціонерам тепер проводить кампанію усунування й виховання цих дітей пролетарями в різних країнах.

ПЕРША МАЯ.

(Перештриваний спогад.)

Праворуч нас, на низу, розглядає велике місто. Димарями повивалося в небо синім туманом вулиці свої вкриваючи.

А тут, за містом — все місто. Пішоходи, авто, велосипеди. А з гори їм сонце усміхається, але своє тепло, вабить, лоскоче...

Як що вдихається в небо, прислухатися до гаміру, що сьогодні-густою коврою вкриває моладе позеленіле поле, здається що цей гамір, шум тисяч голосів, тисяч звуків зникають до гори, коливає далеким естер, жене геть самотню хмарку, що була наважилась заступити собою сонце.

В сирій і разом в барвистій юрбі шаснуть нервові плями: хустки комсомолок, прапорці в руках дітей, що їх тримають на руках радісні й безпечні, сьогодні, як діти — батьки.

Полотнища великих прапорів чорно-упертими фарбами і дратують, і веселять, і піднімають настрій. Гасла цих прапорів нагадують і недавні, і давно минулі:

"Пролетарі всіх країн єдиайтеся!"

"Ленін помер та справа його живе!"

То тут то там шаснуть у циліндрах Лойд-Джорджі, Пуанкаре, Чемберлейні...

Таке поле в день 1-го травня. Недалеко трибуни й товариші мій Олександр Лутай — наборщик друкарні. Сидимо мовчки. Що далі настрій підвищується. Лутай червоніє, очі раптом задумливі, раптом палають весело радісним вогнем. Впливає загальний рух, барвистість юрби.

Який це раз? — Запитує Лутай, лютуючи на весняну траву горішню.

— Що, який раз? — Запитую я.

— Який раз святкують? — і починає рахувати, але незабаром збивається і знову сидимо якийсь час мовчки.

З міста приходять нові кольони і, здається, їм немає краю. Проходять комсомольці, співаючи пісню.

— Дивлюся я на теперішню молоддь і радію з неї, що живе у такий великий час, і шкода їй... — звертається до мене Лутай.

— Чому-ж шкода, Олексо? — запитую я.

— А так, — відказує мій друг — не знала вона боротьби, повиростала вже в революцію. Може це й добре, а може — незалежно. Дівчата тепер, он бач, так само йдуть і багато їх, — а тоді мало було — одиниці... Та й взагалі тепер не так. От, хоча-б узяти, як ми святкуємо 1-ше травня, — святкуй собі як хоч і ніхто тобі не заборонить, не стежитиме — куди ти пішов, що сказав.

"А раніш не так було. От мені нагадується моє перше свято, коли я вперше вийшов на вулицю, під червоним прапором, коли я вперше вигукнув своє гасло, коли я вперше побачив кров, червону, як очі прапорів."

— Розкажи, Олексо, як це було, — попросив я. Лутай, присунувшись до мене ближче, заклад руки під голову і почав:

— Коли я згадую про цей день, перед очима мені стає русьва голівка з чорними очима дівчини; її певно пам'ятають всі товариші, з ким я тоді працював. Тепер, коли я згадую її, її дивне тоді ім'я — Мая, що вона його собі прибрала, як може сказати: це була перша Мая. Перша в світі, розумієш, яка прибрала собі ім'я, таке дороге для багатьох, таке змислове.

"Робив я тоді в Петері, нинішньому Ленінграді, в одній друкарні, а було це ще 1901-го року."

"На Обуховському заводі була міцна робітничка організація. Не числом міцна, а силою, вірою в революцію, волею боротьби. Я частенько відвідував її таємні збори і потім, після довгих вагань моїх товаришів з друкарні, ми заклали і в себе таку організацію, почали збиратися і обговорювати все що найбільше боляло, що вимагало негайного розв'язання."

"Наша організація тримала

міцний зв'язок з обуховськими товаришами, і хоча це й важко було тоді, бо багато було серед нас неграмотних, подіяла думка і прагнення соціал-демократів. Ми засуджували терористів, — есерів з анархістами і провадили важку роботу, що стала за підготовку до теперішніх днів.

"Задовго ще до 1-го травня було вирішено влаштувати масову майовку, що мусіла зібрати кілька тисяч робітників на демонстрацію."

"В моїй організації було ще чотири робітники і ця сама Жєня Кургасова, що потім прибрала собі ім'я Мая. Їй щов тоді вісімнадцятий рік і служила вона в нашій друкарні за вбиральницю."

"Про решту — хлопців згадувати не буду, бо всі вони, крім Михайла Загури, ніякої ролі в цих подіях, що про них збираюсь тобі розповісти, не брали. Вони були, кажу гарні хлопці і добрі революціонери."

"Михайло Загура був якесь чудна людина. Увесь час вав гався — чи пристати до нас, чи ні, побував у есерах, анархістах, кидав кажуть десь на провінції бомбу у якогось поліцейського майстра і, нарешті, пристав до нас."

"В дев'ятисотих роках, як ти знаєш, почала загострюватися боротьба з насильниками. Уряд і охрнка вживали всіх заходів, щоб попередити не лише демонстрацію, а звичайну собі вимогу робітництва."

"Жєня Кургасова, за кілька тижнів до 1-го травня захопилася підготовкою, на власний кошт купила матерію на прапор, організувала жінок нашої друкарні й почали вони вишивати його у Жені на квартирі, де жила вона зі своєю старою матусею."

"Батька в неї не було, — чи від холери, чи від тифу помер. "Ми заходили до неї іноді ввечері подивитися на їхню роботу. А всі ми були заняті так само підготовкою, тільки іншого порядку; ми мусіли підготувати й підбити робітників друкарні взяти участь у загальній демонстрації. За планом, робітництво мало вийти за місто, пройшовши через нього організованим порядком і продемонструвавши свою силу."

"Тепер трохи про себе. Був я тоді, виходить, на чверть столеття молодший і було мені 20 літ. Я не був ватажком своєї групи, бо був молодший від усіх, а хлопці казали тільки, що я далеко піду. І далеко як бачив пішов, хоча-б тим, що революційно бачив на власні очі, сам творив її, був комісаром у війну, а головне, пережив своїх чотирьох товаришів і Женю."

"Жєня була тоді для мене пружиною моїх захоплень, моєї енергії, як це буває часто. Розумієш, обоє молоді, обоє в упертій роботі. Та й це при знаєш собі — обоє ми любили: я — її, а вона — мене. Тільки про шлюб, знаєш, і не думали. Не можна було, голіно, лякала думка, що через нього, а з ним, значить і через сім'ю, можна відійти від революційної роботи, можна перетворитися на звичайного собі міщанина. Тепер цього не боїться, бо умови не ті. Ти мусиш зрозуміти, що я почував, коли заходив ввечері на квартиру до Жені і бачив її в колі товаришів за червоним прапором, де виростали гантовані літери, а з них складалася слова, фрази; фрази палкі, кличні, що закликали до боротьби. Я був з цього задоволений і спокійний, а це утворювало стимул до роботи, до боротьби."

"Одного вечора, коли я зайшов до неї, а це було за кілька днів, вірніше за півтора тижня до нашого свята, що до нього ми так готувалися, — вона побачивши мене, раптом підвелася, покликкала в сніні і сказала:

— Нам загрожує небезпека!

— Не може бути — відказав я щоб заспокоїти її.

— Не не може бути, а так точно, — сказала вона; це була її найулюбленіша фраза.

— Я навіть знаю, від кого ця небезпека і що саме нам загрожує.

— Ану, цікаво, — попросив я її розказати і вона хутко мені розповіла:

— На Сидорова виказано в поліцію. Можливо, ще на колосі. Треба обов'язково попередити. Демонстрацію збираються розігнати в місті. Крім поліції, будуть ще й саддати."

— Мені здалося, що це була вигадка наших ворогів, щоб залякати робітництво. Тільки я був почав їй перечити, вона закрила мені рукою рот і швидко промовчала:

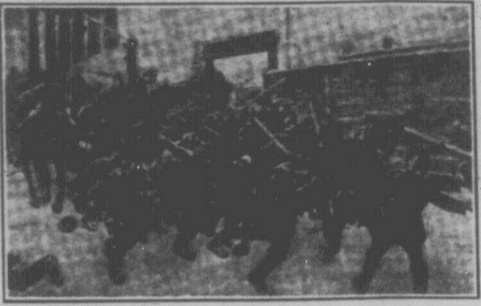
— Іна, досить, іди до Сидорова. Треба зміцнити підготовку."

"В цей час у двері застукали

"Нарешті надійшов передодень нашого свята. По закінченні роботи мене пішла про вести до дому Женя. Вона жила вже з Мишком, а на мене чомусь сумніше поглядала, зітхаючи. Провожала мовчки, але я вважав це за хвилювання про завтрашній день. В друкарні ми добилися свого. На завтра було оголошено страйк."

— Зачекай на мене хвилину, — попросила Женя, коли ми проходили повз аптеку, — мені треба щось купити."

— Чого там чекати, коли я можу зайти, — заперечив я й пішов за нею.

Так святкували робітництво Перше Травня за царських часів на Україні. Робітничі походи розбивали жандармські загони, що бігли і рубали наліво і право. Від загинулого царської Росії цей спосіб перенесли тепер такі, як Польща, Румунія, Болгарія і інші капіталістичні держави.

і ввійшов Мишко Загура. Мене здивувало, що Женя кинулася до нього радісніше, ніж до мене, весело привіталася, а мені кинула:

— Так ти поспішай до Сидорова."

— А хто зробив? — запитав я.

— Зробив той, кого не буде на демонстрації."

"Я поспішав до Сидорова, а в голову засіла думка — "Чому Женя не послала до Сидорова Мишку? Чому вона до нього так кинулася?"

"Сидоров був керівник групи Обуховського заводу."

"Наближалася криза моїх переживань. До 1-го травня лишалося три дні. Попередження Жені про небезпеку було правдиві. На Обуховському заводі було зроблено обшуку. На колишній квартирі Сидорова труса, але його не заарештовано, бо він зразу-ж переїхав на нову, а про це знали лише я та Женя."

"Увечері я сидів вдома, готуючись до можливого виступу на майовці. До Жені вже не тигло, бо не хотів дратувати себе, бачивши, як вона віддає перевагу Мишкові. Підготовка моя йшла погано, бо чомусь, та не чомусь, а ти тепер знаєш чому, думки летіли до малої кімнати, де схилилася над червоним полотном русьва голівка з чорними очима."

"У вікно постукано. Відчинив. Увійшла Женя."

— Я до тебе в дуже важливій справі."

"Вона подала провізорові папіряці, очевидно рецент лікаря й кинула до мене:

— Лікуємо нерви. Морфійю виписано..."

— Скажи Женя, хто цей зрадник серед нас? — запитав я її, коли ми вийшли з аптеки, але вона не встигла відповісти:

— Тикай, Олексо, шик... і швидкою ходою відійшла від мене, примуючи до дому, а я, побачивши недалеко себе справді підозрілого панка, вскочив на візника і проїхавшись кількома вулицями, замівши слід, пішов ночувати до Сидорова."

"Демонстрація першого травня в 1901 році у Ленінграді була, як ти знаєш, кривава. Двійцять дев'ятеро товаришів пішло Володимиркою до Сибіру; кілька десятків залишилося на вулицях. Тоді я побачив уперше гарячу кров. Тоді я вперше прокинув свої революційні гасла. А ще я бачив кров, яку ніколи не забуду, вона горить для мене на всіх наших прапорах. Я бачив кров Жені."

"Вона була поруч мене. Вона несла наш бойовий прапор, коли куля влучила їй в живот; і коли я схопивши прапор з її рук, схилився над нею, вона слабим голосом звернулася до мене:

— Мишки не бачив?"

— Не бачив, — відповів я. І тут тільки згадав її слова про зрадника й те, що Мишка не з'явився на демонстрацію."

— Він і не з'явився. Морфій цього не дозволить; осо-

Так нині святкують на Радянській Україні Перше Травня. Зате, що згинула Перша Мая (не одна, а тисячі), нині мільйони жінок святкують це свято вільно.

— Ну, — стурбовано кинув я.

— Не лякайся, справа хоч важлива-ж та особиста. Моя."

— Що трапилось?

— Вихожу заміж."

— Ти?

— Я!

— Кинь жартувати, а наші розмови про шлюб і таке інше? — запитав я.

— Це тут ні про чому."

— За кого-ж виходиш?"

— За Мишку."

— ?!

"Посиділа вона зі мною з години. Розказувала про те, що серед нас є зрадник. Що вона знає, хто виказав Сидорова. У хідлячи знову повторила свою колишню фразу:

— Та тільки той, хто це зробив, на демонстрацію не з'явиться!"

Олекса Лутай замовк і раптом схопився:

— Ходімо до трибуни, починають говорити..."

І справді, з трибуни незабаром залунав голос:

— Товариші!..."

— П. Іванов.

ВІДОЗВА ВИКОНКОМУ КОМІНТЕРНУ В СПРАВІ РОЗКОЛУ В КПЗУ.

До всіх партійних організацій і до всіх членів Комуністичної Партії Західної України.

Товариші!

Пролетаріят і працюючі маси Західної України переносять у сучасну пору скажений натиск з боку дідичів та буржуазії, яких підтримує фашистський уряд Польщі. Підставою га джерелом сили цього натиску є чистинна стабілізація капіталізму на Зах. Україні та в усіх Польщі. Українська буржуазія та чоловік брда дрібно буржуазії, що давніше були в опозиції до польського фашизму і в деякій мірі орієнтувалися на революційний рух працюючих мас, тепер переходять на сторону польського фашизму.

В такому положенні треба вимагати від працюючих мас Зах. України і від партії, що керує революційним рухом, особливості та видерганості, особливості та видерганості, особливо тісного зв'язку з революційним рухом Польщі та Зах. Білорусі і з усім міжнародним революційним рухом. Тверда гарантія робіт пролетарських і селянських мас Західної України в революційній боротьбі за економічне і національне визволення є виключно в де-далі зростаючому єднанні робітничих та селянських мас Зах. України під проводом Компартії, що залучена нерозривними зв'язками з Компартією Польщі й Зах. Білорусі, провадить непримирену революційну політику та користуватися підтримкою Комінтерну і його моральним авторитетом. Втримання та зміцнення з'єднаності між революційними масами на Зах. Україні та Компартії, що руководить їх рухом є дуже потрібне в теперішній час.

В таких складних умовах, що ставлять незвичайно високі вимоги до комуністичного проводу, — колишній провідний гурток ЦК КПЗУ піддав під вплив української буржуазії та дрібнобуржуазії та згідно з польським фашизмом і ще перед роком почав виявляти безсумнівні змагання до опортунізму і націоналізму. Ці змагання в своєму пізншому розвитку завели його сьогодні в табор справжніх ворогів революційно-визвольної боротьби працюючих мас Зах. України, в табор дійсних агентів польського фашизму. Ще перед роком цей гурток всупереч програмі партії, що вимагає конфіскації земель дідичів та передачі їх селянству без випку — поставив гасло передачі землі селянам "за помірквану заплату", і таким чином ясно і недвозначно став на шляху пристосування до парцеляційної політики Пейсудського. З другого боку цей сам гурток підчас минулорічного пленуму ЦК КПЗУ в квітні місяці заявив свою солідарність з націоналістичною опозицією в нутрі КП(б)У (Шпеський і Максимович). Ця солідарність в умовах західно-українського життя була особливо небезпечна, бо націоналістична опозиція з КП(б)У, — що була відбиткою буржуазних елементів на окремих гуртках членів партії — проголосила гасло орієнтації української культури на капіталістичний захід, протиставляючи його Рад. Москві. Це гасло закликає орієнтуватися на частково стабілізованій західно-європейській капіталістичній і в сучасному як "західно-європейська орієнтація" дуже значення для дрібнобуржуазних груп, які зірвали з комунізмом (Маслов, Рут, Фішер і др.). Воно як таке в цілому відповідало настроям тих західно-українських буржуазних кол, які знову давніше радянську орієнтацію вимінюють на орієнтацію на західно-європейський імперіалізм та польський фашизм. Як раз тому української фашистської кола Зах. України вкупі з контр-революційною українською еміграцією, що шукає шляхів до буржуазної реставрації на Рад. Україні з допомогою західної буржуазії, — так палко вітали націоналістичну опозицію в рядах

КП(б)У. Маси членів КП(б)У одногласно відхилили цю опозицію; за це вона найшлях собі підтримку будиного пресвідного гуртка ЦК КПЗУ.

Націоналістична критика політики КП(б)У, що була досі ведена представниками ундіа-ського табору, являється по суті знаряддям політичного приготування наступу польського фашизму на Рад. Україну. Ця критика зустріла підтримку з боку будиного пресвідного гуртка ЦК КПЗУ, який влаштував виступ посла Кошицького в ЦК Сель-Роба і складення резолюції, що є звернення проти національної політики КП(б)У і боронить ухил Шумського.

А тимчасом кожен робітник і селянин Зах. України, а ще більше кожен комуніст, повинен ясно бачити, що польський фашизм готується уо наступу на Рад. Україну не лише для знищення влади робітничих і селян, — що буде соціалізм і несе визволення від вікового економічного та національного гніту всьому українському народові — але й для остаточного закріплення робітничих і селянських мас Зах. України в ярмі.

Виконком Комінтерну робив всякі можливі зусилля для того, щоб завернути колишній провідний гурток ЦК КПЗУ з націоналістичної та опортуністичної дороги, яка мусіла неминуче довести його до розриву з Комінтерном і до загини. По тім, коли цей гурток прилюдно визнав свої помилки та обіцяв лояльно їх направити, Виконком Комінстичного Інтернаціоналу залишив його далі вести провідну роботу в партії. Однак, — як це тепер з усею певністю встановлено — той гурток признався до своїх помилок виключно "з дипломатичних" міркувань; це признання було в цілому нешире й облудне.

Колішній керуючий гурток ЦК КПЗУ не робив нічого для вияснення своїх опортуністичних і націоналістичних помилок перед членами партії; за це звернув всі свої зусилля для боротьби з тими елементами партії, що стояли за Комінтерн, борючись з т. зв. "москвофілізмом" та скерував огонь буїм проти давнього москвофілізму, — а в дійсності проти Рад. Москви.

На VIII пленуму ЦК КПЗУ якразо записувалася неохота колишнього провідного гуртка ЦК КПЗУ завернути зі шляху опортунізму та націоналізму (непереведення в партії роз'яснюючої кампанії, — дарма, що він до цього зобов'язався перед Комінтерном; боротьба з "москвофілізмом", що потурала розколові Сель-Роба і зміцнювала в його нутрі вплив українського націоналізму). Все це при мусило Комінтерн ще раз різко засудити політику колишнього керуючого гуртка ЦК КПЗУ, зажадати від цього на передодні виборів до союму звиняття рішучих заходів для створення єдиного фронту українських працюючих мас Зах. України проти УНДО і фашизму та признати за добрі всі ці організаційні заходи, які намітив ЦК КПП на підставі постанов Комінтерну, для забезпечення твердої політичної лінії ЦК КПЗУ.

Але колишній провідний гурток ЦК КПЗУ — всупереч вказівкам Виконкому КІ, всупереч всім зусиллям ЦК КПП добитися виконання цих вказівок, всупереч рішенню ЦК КП(б)У, що зовсім підтримували ставновище Виконкому КІ, — приклав усіх старань до цього, щоб розбити єдиний фронт українських працюючих мас в час виборів до Союму. Колишній провідний гурток ЦК КПЗУ не звернув уваги на останню остерогу Комінтерну та не відмовився від своїх націоналістичних помилок — мало того: він прийшов до переконання, що нинішній час стабілізації та зміцнення реакції в

Польщі і все більшаюча протирадянська орієнтація та визначування політичних настроїв українського міщанства в напрям до згоди з польським фашизмом є відповідні для цього, щоб піти по шляху розриву з КПП (тоб-то розриву з революційним рухом Польщі та Зах. Білорусі) і просто не слухати постанов Комінтерну.

Частина членів КПЗУ понд голови ЦК КПП — навіть не пробуючи прегрести свої розходження з ЦК КПП в Комінтерні — скликала нараду своїх однодумців, яку назвала "VIII-ю конференцією КПЗУ". Там прийнято резолюцію, що говорить про організаційне відокремлення від КПП та про ревизию національної політики КП(б)У і КПП, яку стільки разів підтвердив Комінтерн. А в документі адресованому до Комінтерну цей гурток кинув з свого облудчя маску облудного признання до націоналістичних помилок.

Коли велика більшість місцевих організацій КПЗУ рішуче виступила проти відступників та різко станаула в обороні лінії Комінтерну, відступницький гурток членів ЦК КПЗУ, всупереч рішучим остерогам Комінтерну, приступив до творення на місцях своїх паралельних організацій та розпочав переводити самостійну акцію до виборів до союму.

Виконком Комуністичного Інтернаціоналу констатує, що гурток членів ЦК КПЗУ, які в цілому піддалися впливові дрібно-міщанського українського націоналізму, станув на шляху розколу КПЗУ і розламу революційного руху працюючих мас Зах. України, — що цей гурток старається розрвати зв'язок революційного руху Зах. України з революційним рухом в Польщі і Зах. Білорусі. Виконком КІ констатує, що згаданий гурток, відікаючись признання своїх націоналістичних помилок, слідом за міщанськими угрупованнями Зах. України, виступає проти Рад. України, яка будає соціалізм та визволяє українську працюючу масу від довговічного національного гніту.

Через всі перелічені вгорі вчинки і в виді отвертого непослуху вказівкам Комінтерну цей гурток станув поза Комінтерном.

Визволення працюючих мас Зах. України з тенет економічного та національного поневолення є можливе лише почерез близьку братерську солідарність з працюючими масами Рад. України і цілого світу. Гурток колишніх членів ЦК КПЗУ, виступаючи проти Комінтерну, КП(б)У і КПП, намагається завдати удар інтересам революційного руху на Зах. Україні, вступає об'єктивно на шлях зради цього руху і перемінюється в звичайне знаряддя української контр-революції та польського фашизму.

Усі вчинки колишнього провідного гуртка ЦК КПЗУ за останній час свідчать про те, що розлам партії, розрив з ЦК КПП і з Комінтерном є для його засобами купити для себе від польського фашизму легізацію, заступити бракууючу на Зах. Україні соціал-демократію, тоб-то на зразок ППС стати справжньою агентурою Пейсудського.

Виконком Комінтерну розкриває колишній провідний гурток ЦК КПЗУ перед всіма членами партії і працюючими масами Зах. України, як проти-комінтернівську групу, і по суті протирадянську, п'ятує її та пропонує зірвати з нею всі зв'язки і закликає партійні організації і революційні маси Зах. України дати повну і рішучу підтримку Центральному Комітетові КПЗУ, що опертий на переважаючу більшість місцевих організацій партії працює в тісному контакті з ЦК КПП та Комінтерном і під її керівництвом.

Геть відступників і зрадників! Хай живе братерська солідарність працюючих мас Західної України, Польщі і Західної Білорусі! Хай живе Радянська Україна і С.Р.С.Р.!

Виконавчий Комітет Комінтерну.

Лютя 1928.

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHERS ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF FRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, зареєстроване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українській Робітничій Домі, на розі вулиць Фрічард і МакГрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ПЕРШЕ ТРАВНЯ -- МІЖНАРОДНЕ ПРОЛЕТАРСЬКЕ СВЯТО.

Перше травня — міжнародне свято пролетаріату, свято солідарності працюючих всіх країн, рас і народів.

В день першого травня всі угнетені й поневолені говорять одною класово-пролетарською мовою, всі себе взаємно розуміють.

В день першого травня мільйони пролетарів вийдуть на вулиці, майдани великих індустріальних міст численними демонстраціями — мільйони сердець вдарять в унісон одним ритмом, мільйони голосів на тисячах мов заспівають "Повстаньте гнані і голодні робітники усіх країн", заспівають пісню боротьби й палкого заклик до боротьби за волю.

В день першого травня революційне робітництво зробить генеральну перевірку своїх рядів, огляне свій шлях боротьби, що ним воно пройшло за останній рік, підрхне свої втрати та здобутки, та набереться сил до дальшої боротьби.

В день першого травня свідоме революційне робітництво пильніше прилягнеться до роботи своїх ворогів, міжнародні капіталісти, прислухається до їхніх нових затій, до брязкоту їхньої зброї й зважить їхні сили.

В день першого травня революційні пролетарські організації, бойовий авангард робітничої класи — видвинуть нові ключі до неорганізованих ще братів своїх, перестерігаючи їх перед новою гризною небезпекою, яку йому приготувляють міжнародні капіталістичні хижакі за зеленими столами в Женеві на так званих "конференціях роззброєння".

В день першого травня згадає пролетаріат тих своїх країн, що життя своє покладає в класовій визвольній боротьбі, яких рука оборони, сигуранці й інших темних сил капіталістичних застінків замордувала в сирих тюремних мурах, згадає тих що томляться ніни в тюрмах і на засланніях і скаже насильникам: "Прийте день рослати".

В день першого травня революційний пролетаріат пригадає міжнародним пролетарським мас і колоніальних та "самовизначених" капіталістами народів живе, міцніє й гартує свої сили до остаточної боротьби за повалення ладу визиску й насильства.

Перше травня — свято пролетарської весни, надій, стремління до скорших перемог.

З димних фабрик, з копапель, з курних хат вийде поневолений, уполіснений велитень, який одним ударом повалив-би лад визиску, як би знав і розумів свою силу, як би знав силу свого противника, як би взагалі знав самого себе й свого ворога.

Як би-ж то знав!? Як би знав, то не голодував би, не жebraв би праці, не поперився-б, не працював би в поті лица за підмарко на паразитів, але сам був би власником оwoчів своєї праці.

Як би знав, не проливав би своєї крові за зиски своїх визискувачів на полі бою далеких, невідомих йому країн, не мордував би Мароканця, Сирійця, Індуса, Китайця, не кував би в кайдани брата свого по класі й не пакував би його у в'язницю, не розстрілював би його під тюремними мурами, не вшав би на шибницях, не палив би на електричному креслі.

Як би знав! Не знає.

Але буде знати! Кожна хвилинка збільшує ряди свідомого, революційного організованого робітництва. Кожний день наближає час остаточної боротьби, кожний насильницький вибрик світових імперіалістів відкриває очі новим і новим тисячам працюючих.

В день першого травня треба змобілізувати всі сили на те, щоб збільшити ряди борців за волю, щоб відкрити очі темним, щоб зворушити байдужих, додати сили та енергії тим, що впади на душі, направити на правдивий шлях тих, хто зблудив — зеднати розпороснені сили пролетаріату в одну могутню армію працюючої класи.

Перше травня — робітнику, не тільки святкуй, демонструй, але й свого віковичного ворога пильно зоруй! Не спускай його з очей, бо він хитрий, лукавий, навіть коли солодко говорить до тебе — отруй у него на кінець язика.

Поглянь докoда себе, поглянь на цілий світ!

Трудячий багатоміліонний Китай кровю стікає. "Культурна" Японія обриває шийні на робітничі організації й сотками пакує в тюрми крашних борців пролетаріату. У всіх колоніальних країнах страшний терор.

Глянь в "культурну" Європу! У Франції масова нагінка на революційні організації — там навіть послі парламентарно-комуністичні роками томляться в "демократичних" тюрмах.

Нахабна рука фашистського чорносорочника в Італії з-за вулга встромає ножа в спину робітників, мордує його без суду в тюремних застінках, а судом засилає на загибель на глухі безлюдні океанські острови.

Румунія гнітить окуповані країни, сигуранца останній кусень хліба, що його дали канадські робітники й фермери, вбиває з рук нещасного населення, що потерпіло від страшно повені.

Польща соціаліста Пісудського — розбещена дефензива кладає в тюрми десятками, сотками українських і білоруських селян та робітників, судить своїми беззаконними судами на смерть, на вічну в'язницю, на довіготні/уваження найкращих синів українського, білоруського й свого власного працюючого народу. Жандарм і міністер прикладами б'ють в соїмі народних представників, тягнуть їх по арештах і звільняють з

порозбиваними головами тільки для того, щоб завтра пепесівські дружинники знову повторили над ними те саме.

Таке усього. Таке по цілому світі. Поза Радянським Союзом — нема країни в світі, де-б робітників, що борються за краще життя, був певний свого завтра.

Робітнику революціонере — неухильно стій на чатах і пильнуй своїх класових позицій, проти яких капіталісти видвинули свою найсильнішу зброю.

Перше травня! — Америка, країна нечуваного багатства, величезних технічних досягнень, країна, про яку багато працюючих європейських країн, задурені різними агентами, мріють, як про країну золотого дня.

Так! Ніде на світі нема стільки золота, як в Америці, як в капіталістів Злучених Держав. Але ще міцніші тут капіталістичні кайдани, що сковують порив до волі робітництва. І де тільки для американського робітництва кую кайдани американське золото, але й для всесвітнього.

За американське золото плян Доса висмокує останні соки з німецького робітництва. Американське золото тримає при владі фашизм в Італії, уряд Пуанкаре у Франції, Пісудського в Польщі і десятки інших урядів в Європі. За американське золото десятки літ ріжуться народи центральної Америки, г-зловно Мексики; за збільшення американського золота жовніри Злучених Держав з аероплянів розстрілюють нікому нічого невинний народ Нікарагви.

Робітнику революціонере — в день першого травня розясни це своїм темним, несвідомим братьям.

День першого травня. — Канада, також американська демократична країна, також бється вона в тисках американського золота. За багатства недр канадської землі змагаються — американський долар і англійський фунт стерлінгів. Вони обидва змагаються, а в робітника й фермера чуби тріщать.

Капіталісти канадські, власники залізниць, земельних обшарів, корабельних фірм спроваджують нові й нові десятки тисяч емігрантів, а міста Канади переповнені безробітними, жадними праці й куска хліба.

У Вінніпегу повно безробітних, а що дня прибувають з Європи ті, які ще мають збільшити їхні ряди. З Форт Вільям, з "твин-ситі" чуно голос розпуки безробітних.

В західній Канаді майнери готуються до страйку, а оборонці капіталістичного ладу готують вже свої клуби на робітничі голови. Страйколоська Юнайтед Майн Воркерс оф Америка готує свої недобитки, щоб допомогти капіталістам зломити страйк майнерів.

День першого травня — робітнику будь готовий! Пильнуй не тільки свого ворога, але й "приятеля", того, соціал-зрадника, що підвіваючись під оборонця справ робітничих, старается ще тісніше затягнути петлю капіталістичного визиску на робітничу шию.

Перше травня — міжнародне пролетарське свято, свято робітничої солідарності, свято присяги на вірність революційним ідеям борців за комунізм.

В той день повинні ми — чи то в місті, чи то в лісі, в копальні чи на залізничі, подати собі мозолисті руки на знак єдності й солідарності.

В день першого травня повинні постановити ми: пильнувати своїх організації, як ока в долі, дбати про розвиток і поширення своєї преси — пам'ятаючи, що всі ми, робітники й фермери, сини одної класи, одної родини, однакова наша доля, і одна у нас мета: боротьба-за визвіль з кіттів капіталу і за встановлення на землі ладу рівності й братерства імя якому комунізм.

В день першого травня хай дунає по цілому світі й до розуму працюючих промовляє: "Пролетарі всіх країн, єднайтеся!"

ДОПОМОГА ЖЕРТВАМ ПОВЕНІ НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ.

На останньому засіданні Ш. пленуму Центрального Комітету Незаможного Селянства, яке відбулося в Харкові, на Радянській Україні, 21. лютого ц. р., пленум вислухав доповідь голови Всеукраїнського Комітету Допомоги потерпілим від повені на Західній Україні Лінніченка.

Доповідач зазначив, що комітет провів велику роботу щодо мобілізації громадської думки трудящих УСРР до справи допомоги людності Західної України, що зазнала лиха від повені. На зібранні коштів, сказав Лінніченко, комітет передбачав послати потерпілій людності Західної України кошти 100 вагонів зерна. Але польський уряд позбавив комітет змоги допомогти жертвам повені, бо відмовив членам комітету у візі на візд до місцевостей, що потерпіли від повені.

Заступник голови ЦК ПС Винников, доповнюючи, повідомлення Лінніченка, зазначив, що незаможники України жваво відгукнулися на заклик до допомоги братерській людності Західної України. Тепер на Західній Україні — сказав Винников — голодує понад 500,000 людей, тому організації незаможників повинні піднести голос протесту проти поведінки польського уряду, що засуджує на залідні сотні тисяч трудящих Західної України.

Спочатку Пісудський розігнав на Західній Україні Робітничо-Селянський Комітет Допомоги Жертвам Повені, а потім позбавив нас, трудящих Радянської України, змоги допомогти своїм закордонним братьям.

В постанові з приводу цього пленуму виявляє: "Заслухавши повідомлення Лінніченка, Голови Всеукраїнського Комітету Допомоги потерпілому від повені населенню Зах. України, Пленум ЦК УСРР приймає до відома, що довіз збіжжя до Західної України гальмує польський уряд, що він відмовив дати представникам комітету візи на візд до Західної України."

Вважаючи це за злочинство у відношенні до українського населення, що стало вже перед загрозою масового вимирання з голоду, Пленум від імені мільйонів незаможного селянства Радянської України рішуче протестує проти цього.

Пленум закликає все трудяще селянство Радянської України до рішучого протесту проти цього злочинного відношення польського уряду до населення Західної України.

Пленум певний в тому, що трудяще селянство Радянської України на це злочинство польського уряду відповідь зміцненням допомоги населенню Західної України.

Хай живе братерська солідарність! Хай живе вільна Радянська Західна Україна! Геть польський фашизм — геть гнобителя Західної України!"

НОВА СПРОБА ОБЕДНАННЯ СЕЛЬРФА.

Центральний Комітет Сельроба-правців оголосив комунікат звернення до Сельроба-лівців в цілі навазання дерев-говорів в справі обєднання. Як умову ЦК Сельроба-правців ставить бажання, аби лівцівця налягнувала своє дотеперішнє поступовання. Крок правців подиктований безвихідним положенням правців, якої вплив в останніх часах значно змалі.

Що сказати? І як сказати? Сестри, гляньте! Цілий світ Перше травня святкувати Йде і шле усім привіт...
«Всім, у кого чорні руки, На долонях мозолі, «Хто зазнав тяжкої муки І у місті і в селі. Всім, хто з праці віковично, З власних рук своїх живе, Хто весь час і денно і нічно Нам кую життя нове.
Перше травня — свято волі, Перше травня — буровий, Що змете на наших полі Розпоросшений кукіль, Хай тримтять його рослини, Люті дуки — куркулі, — Вже недого ждять хвилини, Хай згниють вони в землі.
Не земля, плодоча мати, Не для гною, не для тих, Хто не хоче працювати, — Рук чекаючи чужих. Позаростає і дороги, Що до панщини вели...»

А колись селяни вбогі За товар панам були: Що дивчат отих пропало, Що жінок перевели! Все неситим бракувало, Як за панщини жили. Та минуло... За водою Ген у прірви десь спало, І надією новою Квітне вільне радсело. Вільні руки, спільна нива І хазяїн — селянин. Хай дивують з цього дива Вороги усіх країн. Ім, як ніж, у серце хижі. Єдність всіх трудивників, — Та вогонь палати злижє, Всесвіт в димі закурив. Од Китаю — курні хмари, Б'ється кулі й робітник, — Під бетонові удари Схід звоює більшовик. Никне втoма й квoїсть давня, Скрізь червоно від юрби... Наше свято — перше травня, Свято праці й боротьби!

Олена Журчак.

ЗА ЗБРУЧ З'ОЧУЙ!

У день першого травня, у день свята міжнародної робітничої солідарності, у день огляду бойових лав світового пролетаріату, у день свята всього пригнобленого людства оберніться за Збруч, де залишилися під п'ятою окупантів відірвані живцем від цілої України — Галичина, Підляшшє, Буковина і Закарпаття.

Сьогодні ми ще раз звернемо туди свої очі, бо перше травня — це день усього уполісненого, усього визискуваного, усього, що стогне, що рветься з-за ґрат, бо перше травня — це символ неминучої перемоги, всебічного визволення людини.

Соціально визволення пролетаріату неможливе без рівноб'язного національного визволення колоніальних народів і навапки за Марксом: — Колоніальні раби Африки, Азії, Америки й Австралії, година соціальної революції в Європі проб'є вас, як година вашого визволення.

Ці слова забув П. Інтернаціонал, його проводирі живилися й собі з награбованого під тропіками. Згвалтована душа чорного й жовтого тубильця, що бився в муках за своє людське імя, була для них чужа, вона була нижче від білошкірого імперіаліста і його "соціалістичних" осавулів.

Під прапором Комінтерну світовий пролетаріат веде пригноблені народи до їхнього національного визволення; у процесі великої боротьби з імперіалізмом учорашні колоніальні раби попліч з пролетаріатом здобувають собі своє місце на земній кулі. Тим то скрізь, на північ і на південь від екватора, там, де лясчить батіг колоніального розбишача, таке популярне і таке близьке, тубильцеві одне невелике слово — Ленін. Бо це імя стало прапором не тільки рішучої боротьби з імперіалізмом, але й прапором національного визволення всіх трудящих.

В один суцільний струмень соціальної революції злилися

прагнення українського трудового людю до соціальної й національної волі. Великими втратами вони здобули УСРР, як втілення в життя, в реальне, у дійсність своїх соціальних і національних змагань. Бурхливо повинні революції занесла геть з України капіталістів і поміщиків, цих носіїв не тільки класового, але — в переважній більшості своїй — і національного гніту. У.С.Р.Р. — це означена мета соціального споду України, що борюва за неї під двома монархіями — Російською й Австро-Угорською. Але стара межа, що краля на двоє Україну, що робила з неї два смачні кусні на годівлю колишніх господарів Росії й Австро-Угорщини — невеличка річка Збруч, ця межа залишилася ще й досі. Змилілись гнобителі, замість Австро-Угорщини, в землі Західної України в'їлися Польща, Румунія й Чехо-Словаччина, а старий кордон, відомий нам з минулих літчих часів Збруч залишився Збруч став чорною рікою для українського народу. Він залишився, як тавро одвічної несправедливості, як знак одвічного гніту.

На схід від нього У.С.Р.Р., на захід Польща білого орла, Румунія — арена сигуранці, і "демократичні" жандарми Чехо-Словаччини. Ці три держави, що з них дві сами повстали, як державні організми тільки в наслідок імперіалістичної війни, розпаювали між собою Західну Україну! Польонізація, румунізація, чехізація, що їх завзято провадять на тих награбованих українських землях нові власники — це чи не найяскравіший доказ злобуди, брехні й лицемірства тих гасел, що їх писала буржуазія на прапорах останньої імперіалістичної війни. Розкрояна Західна Україна — ось одна з печатки Версальського миру...

Для українського робітництва й селянства ця печать стала подвійним тавром. Процес за процесом, що їх править по своїх судах вoйовничя шляхта сьогоднішньої Польщі над українським робітником і селя-

нином, льокавт, колонізація, безробіття по містах, злидні в неоплачених податках: лас селях, закриття українських шкіл, цензурні утиски над українською навіть правою пресою — ось сумні фрагменти до історії панування чужих володарів на землях Західної України.

Це чорна смуга на нашій землі по той бік Збруча.

Сьогодні ще раз піднесемо свій голос за поневоленого брата по той-бік Збруча, сьогодні ще раз скажімо, що приїде той час, коли український трудящий люд зтре кордон на чорній ріці, сьогодні киньмо на той беріг травневий привіт галицьким, буковинським і закарпатським товаришам, сьогодні — наш палкий протест проти загарбування українських земель, проти зущаєнь над трудящими українського народу, що їх одмежував від нас Збруч!

Бо день соціальної революції в Європі буде днем, коли на Збручі не буде вже кордону.

Б. Вірний.

"Пролетарська Правда".

ПЕРШОГО ТРАВНЯ.

Встав я сьогодні рано І кличу мамо, мамо! В хаті нема нікого, Тільки я сам. Тато і мама мене лишили, Як я ще спав. Куди-ж вони пішли? Думаю я собі... Чогось лжно зробилось На мой душі. Дивлюсь вулицюю йде багато Таких нуждарів, як мій тато. Вперед несуть прапор черво-ний Неначе намочений у крові. Що це має бути? О, вже і пісню чути: "Повстаньте гнані і голодні, Робітники усіх країн..." Ох! Я не втерлю, піду і стану В ряди завзятих борців. Крикну: "Дивіться-жати погані, До борні з вами стають Маленькі діти пролетарів! Як лист осики Всі ви тремтіть, Бо ми до втрати маєм кайдани, А до здобуття цілий світ!"

Іван Стацький.

ДО КОВАЛЯ.

Розпали палкі горнило, Друже молодий! Хай кипить у тебе праця — Грій залізо, бий! Шоб скоріш збороть руїну, І лад старий, гнилий, Збудувать майбутнє світле — Грій залізо, бий!

Хайбороб чекає плуга Дай йому новий, Хай він глибоше ниву оре — Грій залізо, бий!

Стане згода поміж вами І союз мішний, І небуде більш голодних — Грій залізо, бий!

А спочинеш коли дужим Стане нарід твій, Зараз — куй меч і рала, Грій залізо, бий!

Поки з боем стяг комуні Вкріє світ земний, Поки дужий, мій ковалю, Грій залізо, бий!

Н. Чумак.

КОЛИ МИ ВІТАЄМО НАСЛІДУВАННЯ.

"Румунська авіаційна пропаганда не є щось нове, а скорше — насліддя радянської системи Авіакрем" Депутат Татарський.

В Угорці вкрадено Банат, А в Українів — Буковину. Уперто крали і підряд, Спокушючи крали й без упуни: І Трансильванія ліси, І Бесарабію поперли, Добруджу...

Ласенькі куси, Корони краденої перли! Тепер'ус на Авіяхем Румунія започинає: "Насліддявання їх систем, "У цьому сорому немає". Крадіть, як вкрали той Банат, Наслідуйте, започинайте! Між иншим: і радянський лад Ви започинити не гайтесь...

П. Стерня.

("Комуніст").

СВЯТКУЙТЕ ПЕРШЕ ТРАВНЯ!

Відозва першотравневого комітету в Торонто.

Робітники й робітниця в Торонто і околиці, в день Першого Травня шлемо Вам щирий пролетарський привіт!

Перший травень — міжнародний робітничий день, який святкує працююча класа в цілому світі. В цей день робітництво покидає працю в фабриках, майнах, лісах та виходить на вулиці великих міст, щоби перевірити свої сили та заперестувати проти капіталістичного визиску. В цей день тисячі промовців виголошують промови, в яких виснюють працюючим, в який страшний спосіб буржуазія визискує робітників і робітницю, як робітництво повинно боротися, щоби побідити.

Капіталісти після війни старуються змістити свої позиції і це вони роблять коштом робітничої класи. Удосконалюють машини, викидають сотні й тисячі робітників на вулицю, продовжують години праці, знижують і так вже низьку платню робітникам та з поту працюючих наживають гори золота.

Капіталісти в Канаді говорять про добробут. І в дійсності добробут є, але для буржуазії, а не для робітників. Найкращим приміром на це є, коли візьмемо Ошаву, де автомобілеві магнати заробили за минулий рік мільони доларів чистого зиску і ще не вдоволялися тим, пробували зірвати робітникам сорок процент платні. Майновласники з "Голінджер" в Тіміс заробили також мільони доларів. В той самий час не дбали про те, чи все в порядку в майнах і це довело до того, що під час вогню, який спричинився через недогляд компанії, втратило десятків робітників життя, а десятки влді і сиріт осталося без кусця хліба. В Новій Скошії майновласники також відказуються від підвищення платні робітникам, але цей обнужують і так вже низьку платню Друкарські робітники в Лондоні домогалися підвищення платні, але буржуазія чулася на стільки сильною, що відкинула їхнє слушне домагання. Та сама доля стрінула й майнерів на Бенквер Айланд.

Приготування до другої війни.

Поза всі ці махінації, капіталісти ще приготуються до другої війни, щоби знову кинути тисячі, мільони робітників на різно за свої інтереси. Боротьба за ринки, за опанування колоніями в повному ході. Імперіалісти Великої Британії і Злучених Держав перелягануть одні других, змагаючись за опанування світом. Під проводом британського імперіалізму капіталісти готують напад на С.Р.С.Р.

Тимчасе приготують другу різно народів, будуть вонні кораблі, і фабрики виробу амуніції в повному ході; а щоби замилити очі робітництву, скликають конференції та виголошують "мирові" промови. Доказом їхнього пестомельства є те, що коли С.Р.С.Р. представив їм в Женеві план розроблення, то імперіалістичні хизаки відкинули цю пропозицію і дальше продовжують озбро-

ювання. Канадійське правительство побільшує видатки на милітаризацію. Дванадцять мільонів доларів витрачено лише на будову воєнних кружляків. Імперіалісти тримають величезні армії в Китаю, Індії, Нікарагві, Єгипті, тільки тому, що там повстали віковичні раби, щоби визволитися з соціального і національного рабства.

Робітники мусять злучити свої сили, щоби боротися проти війни. Ми мусимо поборювати воєнні пляни капіталістів, а коли війна таки вибухне, то ми мусимо бути приготувані, щоби перетворити капіталістичну війну в класову боротьбу і встановити робітничо-фермерське правительство.

С.Р.С.Р. і капіталістична Канада.

Робітники цілого світа звернули свої очі на С.Р.С.Р., бо там робітники мають владу в своїх руках і будують нове соціалістичне життя. Там робітники забезпечені на випадок безробіття, слабості і інших випадків. В Канаді в парламенті представили пропозицію, щоби якось забезпечити робітників на випадок безробіття, але це скінчилося тільки промовами. В Радянських Республіках робітники заводять 7-годинний день праці, мають платню під час різних робітничих свят і дістають освіту безплатно. Всякі питання, які дотикають робітників в роботі, вони самі їх розбирають, бо вони й самі управляють фабриками через фабричні комітети. Порівнявши це все з Канадою, де в сенаті і в парламенті засідають такі, що обороняють інтереси буржуазії, а не робітників. Тут є сотні тисяч неорганізованих робітників, які побирають платню пересічно \$15.00 на тиждень, коли працюють, а як опиняться без роботи, то тоді примирають з голоду, а жінки отримують заледво \$12.50 на тиждень. Тут ясно видно різницю між робітничим правительством а капіталістичним.

Злучім свої сили в день першого травня.

Робітники і робітниця, пригадаймо собі в день першого травня, героїчну боротьбу робітників в Великій Британії під час генерального страйку, боротьбу робітників в Нью Йорку та боротьбу майнерів в Америці. Згадаймо боротьбу робітників в автомобільних шляхах в Ошаві, боротьбу кравців в Торонто, боротьбу залізничних робітників і інших. Згадаймо це все та піднесім прапор єдності вгору і зміцнім свої ряди. Зміцнім трейд-юніонний рух. Будуймо політичну робітничу партію. Прямуймо до встановлення робітничо-фермерського правительства. Зеднаймося і добиваймося встановлення міжнародного миру. Проголосім клич "Руки прочь від Китаю!"

Товариші! Підім сміло вперед, аж до побіди робітництва над буржуазією. Майбутнє належить до нас.

Торонтонський Першотравневий Комітет.

НОВА УГОДОВА СТРУЯ.

Українські клерикальні кружки в часі соймових виборів не виступили самостійно, а всю свою енергію спрямували на те, щоби помогти УНДО-ві проти всіх інших українських партій. Однак по скінченню виборів починають вони висувати свої політичні домагання й подавати вказівки, якими повинні руководитися нововибрані українські послы. В органи української християнської організації "Нова Зоря", якої начальним редактором став відомий всім О. Назарук, появилися знаменна передовиця, в якій зясована політична платформа цієї угодової партії. В статті сказано, що українське представництво повинно стати на становищі польської державности й в першій мірі використати закон про автономію для трох західно-українських воевідств. Стаття жадується, що досі

чого не зроблено, а тим самим українська нація під Польщею втратила кілька років на глупі вегетції та саботажові акції. Стаття вислідює вікні ті блага, які спадуть на Українці, коли вони приймуть цю автономію.

УКРАЇНСЬКА КООПЕРАЦІЯ НА ЗАКОРДОННИХ ЗІЗДАХ.

В найближчі часи відбудеться кооперативні зізди — 15-ий кооперативний конгрес у Франції і 60-ий конгрес англійського кооперативного союзу. Керівничі органи цих кооперативних центрів Франції і Англії запросили українські кооперативні на ці конгреси. Правління доручило представникові української кооперативної організації Польського краю та представникові української кооперативної організації в Англії Меєрвину вітати кооператорів Франції і Англії від української кооперативної організації.

ПІСНЯ ПРО БУРЕВІСНИКА.

Написав Максим Горький.

Над бурхливим сивим морем вітер дме, збирає хмари. По між темних хмар і моря, наче грізна блискавиця, — Буревісник ген ширяє. Ось криком розрізав хвилю, он до хмар стрілою зявився! Він кричить, — і чують радість хмари в клекоті могутнім!

Чути ім жадання бурі! Сидючий гнів, буйний запал і свідомість перемоги в цьому клекоті ім чути. Понад морем чайки стогають, — аж на дно вони готові жак свій темний, жалюгідний перед бурю — сховати. Плачуть-стогають і тагарі, бо страшно ім насолода — бити, щоби хоробрим вабить: грім ударів їх лякає. І пінгвін дурний у скелях ті-

ла сить свого ховає. Тільки гордий Буревісник вільно й сміливо ширяє понад морем сивоношним. Нижче й нижче все до моря, лишовіні хмарі лінуть, і співують хвилі пісню, пориваючись до Трому. Грім гуркоче... В пінні гніву стогнуть хвилі, з вітром б'ються. Ось хапає вітер хвилі у свої міцні обійми і на скелі їх з розмаху кидає лютій і свавільній, і смарагдові громаддя в бризкі ім порою розбиває. Чорний, наче блискавиця, Буревісник все літає, — як стріла він ріже хмари, ліну хвилю крилом зриває. Ось ширяє він, мов демон, — гордий, чорний демон бурі, — і сміється, і ридає... Це він з лютих хвиль сміється і, радіючи, ридає. В гніві грому він, чутий, вже давно утому чує, — певний він, що не сховають хмари сонця — ні, ніколи! Він гуркоче... Грім гуркоче... Над безоднею палають хмари полум'ям блакитним. Блискавичні стріли гострі ловить море, в хвилях гасить. Як вогненні змії в'ються — в синих хвилях — і зникають золоті відблиски бурі. — Бурі! Швидко гримне бурі! — Це хоробрій Буревісник все ширяє в блискавицях над речувим, гнівним морем, то кричить він переможно: — Хай міцніше гримне бурі! Переказав Анатоль Волкович.

ВАЖНІШІ ДУМКИ З "КОМУНІСТИЧНОГО МАНІФЕСТУ".

Мара ходить по Європі — мара комунізму. Всі сили Європи вже визнають комунізм за силу. Історія всіх дотеперішніх суспільств — це історія класової боротьби. Новочасна влада це тільки комітет, що порядкує спільними справами всієї буржуазії. Буржуазія зделала німб святості з усіх тих професій, на які до того часу дивилися з повагою й пошаною. Лікаря, правника, попа, поета, ученого вона зробила своїми платними наймитами. Та сама зброя, якою буржуазія поборолала феодалізм, повертається тепер проти неї самої. Та буржуазія не тільки викувала зброю, яка доведе її до загибелі; вона також породила людей, які візьмуть ту зброю у руки — вона породила новочасних робітників, пролетарів. Пролетаріят переходить через різні фази розвитку. Його боротьба з буржуазією починається від дня його народження. Зпоміж усіх клас, що стоять тепер проти буржуазії, тільки один пролетаріят є справдішою революційною — класом. Всі інші класи гинуть від великого промислу, — пролетаріят утворюється ним. Всі дотеперішні рухи були рухами меншости або інтересу меншости. Пролетарський рух є самостійним рухом величезної більшости на користь

самої себе. Пролетаріят, ця найнища класа теперішньої суспільности, не може піднятися, не може встоятися, коли не руйне на порою усієї надбудови клас, яка творить офіційну суспільність. Хоч і не змістом, та зате формою, боротьба пролетаріату з буржуазією є насамперед — національна. Пролетаріят кожної країни мусить розуміється, насамперед упоратися з своєю власною буржуазією. Комуністи відрізняються від інших пролетарських партій тільки тим, що з одного боку, в боротьбі пролетарів різних націй вони знаходять спільні, незалежні від національних умовин, інтереси всього пролетаріату і пильнують цих інтересів, — з другого-ж боку, вони відрізняються тим, що на різних ступнях розвитку боротьби пролетаріату з буржуазією вони завжди мають на оці інтереси цілого руху. Таким робом комуністи на практиці уявляють з себе найбільше рішучу, все вперед поступаючу частину робітничих партій усіх країн, що-ж до теорії, то перед іншою пролетарською масою вони мають перевагу, що розуміють умови, хід і загальні наслідки пролетарського руху. Комуністи мають ту саму найблищу мету, що й інші пролетарські партії, а саме організацію пролетаріату в класу, знищення панування буржуазії, здобуття пролетаріатом полі-

тичної влади. Комуністи можуть висловити свою теорію такими словами: знесення приватної власности. Адез у вашій сучасній суспільности приватна власність уже знесена для дев'яти десятих її членів, вона саме через те й існує, що дев'ять десятих членів суспільности її не мають. Виходить, що ви нам докорюєте за те, що ми хочемо знести ту власність, якої необхідно умовно існування є відсутність власности у величезній більшости суспільности. Комунізм від нікого не відбирає змоги присвоювати для себе суспільні продукти; він тільки відбирає змогу цим присвоюванням поневолювати чужу працю. Робітники не мають ніякої батьківщини. Не можна в них відбирати того, чого вони не мають. Тим, що пролетаріят насамперед мусить здобути собі політичне панування, зорганізуватися в національну партію, самоозначитися, як нація, тим іще він є національним, хоч і зовсім не в розумінні буржуазії. Комуністична революція, це найрадикальніше зірвання з історичними відносинами власности; не диво, що її розвиток найрадикальніше зриває з традиційними ідеями. Першим кроком у робітничій революції є піднесення пролетаріату на становище пануючої класи. Одним словом, комуністи скрізь піддержують кожний революційний рух проти існуючого суспільного і політичного ладу. Комуністи вважають негідним закривати свої погляди і

ВІСІМДЕСЯТІ РОКОВИНИ "КОМУНІСТИЧНОГО МАНІФЕСТУ".

"Визволення робітників повинні бути ділом самої робітничої класи".

Перше видання "Комуністичного Манифесту" в німецькій мові появилося ще за життя його творців, Маркса і Енгельса, на кілька неділь перед революцією 1848 р. По ньому слідували видання на інших мовах. Сьогодні, мабуть, нема вже ні одного народу, навіть найбільш відсталого, який не мав би перекладеного "Манифесту".

Український переклад зроблено доволі пізно. Появився він 1902 р. у Львові накладом "Української Соціалістичної Партії", у двох виданнях. Один з короткою передмовою до цього видання, а другий без передмови, як перше число "Бібліотеки українського робітника".

Вже в три роки опісля зайшла потреба нового видання. В 1905 р. видає видавництво "Боротьба" новий переклад В. Ковалю (Степанківського). На підставі цього перекладу з'явилася передрук за океаном для тамоншого українського пролетаріату.

На Рад. Україні появилося в 1927 р. накладом Держвидаву величаве видання "Комуністичного Манифесту" з поясненнями.

Хоч як дуже змінилися відносини за останніх двадцять років, то все ще висказані в тому Манифесті загальні основні принципи вповні заховавши свою влучність аж по сьогоднішній день. Подорож тут і там належало би справити. Практичне примінення цих основних принципів, як голистич сам Манифест, залежатиме все і всюди від істотного історичного положення. Через це не треба зокрема вважати на запропоновану на кінець II розділу, революційну тактику. Це місце звучало би сьогодні в багатьох випадках інакше. Супроти величезного дальшого розвитку великої промисловости за останні двадцять років і зв'язаного з ним поступального вперед розвитку партійної організації робітничої класи; далі супроти практичних досвідів, в першу чергу;

лютевої революції, а ще далеко більше Паризької Комуністичної революції, коли то пролетаріят дершав в своїх руках цілий світ, то нині отся програма місцями вже перестаріла. А саме Комуністична класа не може просто взяти у свої руки готувану державну машину і користуватися нею для своєї цілі".

З передмови К. Маркса і Ф. Енгельса до Ком. Манифесту, писаної 24. VI. 1872.

Загальна, провідна думка Манифесту є така:

Економічна продукція, а з неї кінечно випливаючий суспільний поділ кожної історичної доби, творить основу для політичної і інтелектуальної історії тої доби. Відповідно до цього (по розпаді прастарої спільної власности землі) ціла історія була історією класової боротьби, боротьбою визискуваних із визискувачами, поневоленних із пануючими класами на різних шаблях суспільного розвитку. Але ця боротьба осягнула тепер такий шабел, на якому визискувана й поневолена класа (пролетаріят) не може інакше себе визволити від визискувачів і пануючої класи (буржуазії), не визволивши одночасно цілої суспільности раз на все від визискувачів і поневоленні а класової боротьби.

З передмови Енгельса 28. VI. 1883 року.

Метою Комуністичного Манифесту було: пригосити неминучо зближаючийся упадок сучасної буржуазної власности.

З передмови Енгельса 21. I. 1882 року.

Історія Манифесту є свого роду зерцалом історії новітнього робітничого руху від 1848 р. Нині є він без сумніву найбільше поширеним і найбільше інтернаціональним твором всієї соціалістичної літератури, є спільною програмою багатьох мільонів усіх країн від Сибіру аж до Каліфорнії класи; далі супроти практичних досвідів, в першу чергу;

З передмови Енгельса 1. V. 1890 року.

ПОРАНЕНО ПОСЛІВ-КОМУНІСТІВ ПОЛЬСЬКОГО СОЙМУ.

Пепесівці здійснюють погрозу розправитися з комуністами.

У суботу 31. березня відбувся у Варшаві цивільний похорон трох робітників-муляків, які загинули під руйнацією нового будинку, що його будувало міське самоуправління. Через ряд зловживань під час будови стіни будинку розвалилися.

Похорон жертв, що його влаштувала спілка будівельників, вдерлася поліція, і, пересвідчившись, що там перебуває робітничу демонстрацію. В демонстрації взяли участь профспілки, представники робітничих організацій, комфракції Силуоу. Процесія йшла, співаючи "Інтернаціонал" та інші революційні пісні.

Велике число поліції, таємних агентів і дружинників П.П. С., що супроводили похорон, не вщували нічого гарного. На цвинтарі з промовами виступили комуністи-посли Силуоу й Бітнер.

Після промови Бітнера, коли учасники похорону стали розходитися, поліція та охоронники, підтримані пепесівськими дружинниками, почали бити учасників похорону, при чому багатьох поранили.

Вони відкрито заявляють, що їх цілі будуть осягнені тільки революційним повстанням усього дотеперішнього суспільного ладу. Нехай тремтять пануючі класи перед комуністичною революцією. Пролетаріят не має в ній нічого до втрати, крім своїх кайдан — а до здобуття цілий світ. Пролетарі всіх країн, єднатесь!

Декілька десятків дружинників кинулися на посла Бітнера і почали бити його палками, каскетками і ручками револьверів. Пораненого Бітнера робітники відвели до найближчого лікаря.

Через деякий час до лікаря вдерлася поліція, і, пересвідчившись, що там перебуває Бітнер, пішла геть. Слідом за тим вдерлися дружинники, які знову стали бити тов. Бітнера. Бітнера відвезено додому в кареті швидкої допомоги. Лікарі констатували 7 ран на голові Бітнера. Бітнера перевезено до приватного шпиталю.

В числі потерпілих є також посол Гаврон, поранений шпалерів в руку; Биття учасників похорону сталося майже негайно, після загрози лікаря жовтих профспілок (члена Ц.К. (П.П.С.) Жульовського, який заявив у соймі, що пепесівці розправляться з комуністами поза стінами сойму.

АРХЕОЛОГІЧНА ЗНАХІДКА НА ХАРКІВЩИНІ.

В Ново-Водолазькому районі в с. Новоселівці діти, граючись на вулиці, викопали яму і в ній знайшли горщик, на позначенні старовинними срібними монетами, кількість до 300. Селяни цю знахідку передали до харківського археологічного музею. В музеї визнали, що знахідка має велику цінність. Монети стосуються XII.—XIII. століття.

Українські робітники й фермери на сплату довгу друкарні і школи у Вінніпегу.

Портежі да Преїри, Ман. — Вислаємо Вам в цій листі почтовим переказом суму \$44.41, яка вплинула у нас на сплату довгу друкарні й школи як наліду:

3 свята Міжнародного Дня Жінок Робітниць, 8 березня	\$3.85
Жертви на листі	21.70
Збірка в концерті на концерті 25 березня	22.31
Разом	\$47.86

3 негод відізначено на оплачення водорозподільної організації з Вінніпегу \$3.45.

Чистих на сплату довгу \$44.41 Слідуючі жертували на концерт на сплату довгу: О. Грабовський \$5.00; по \$1.00: М. Федчук, П. Болдур, О. Кулай, Н. Вільгельмський і М. Краєць; Ф. Сільський 75 ц.; по 50 ц.: В. Березка, С. Амброзюк, К. Амброзюк, С. Дячук і Н. Березка; А. Танчук, Н. Присман, П. Лашук, В. Корбутук, А. Стречук, В. Литвин, Ю. Ф. А. Ольховська, Ю. Маланчук, Н. Пилипчук, Н. Березка, А. Корбутук, І. Строч, Н. Дячук, М. Дячук, О. Демчук, Л. М. Назар, М. Рурак, М. Литвин, Т. С. Корбей, В. Демчук, І. Дячук, А. Лашук і Н. Снит; Дж. М. П. 11 ц.; по 10 ц.: Безіменний, І. Лизун, П. Грабовський, А. Амброзюк, П. Продав, А. Строч, В. Дячук, Р. Лизун, Дж. Танчук, Т. Дроман, В. Рекета і О. Рурак; по 5 ц.: П. Бернад, Безіменний, П. Дячук, К. Редик і Лешини.

Ю. Маланчук зібрав на листі ч. 7634 по 50 ц.: Ю. Маланчук і Марія Маланчук; І. Дячук 15 ц.; Разом \$1.15.

С. Амброзюк зібрав на листі ч. 8436 по \$1.00: С. Амброзюк і К. Амброзюк; Т. Снит 50 ц.; Разом \$2.50.

В. Литвин зібрав на листі ч. 8443 по 50 ц.: В. Литвин і Марія Литвин; О. Біганська 25 ц.; Разом \$1.25.

Н. Горбей зібрав на листі ч. 4690 по \$1.00: Кеєня Горбей і Н. Горбей; Разом \$2.00.

Н. Дячук зібрав на листі ч. 3398 по 50 ц.: Н. Дячук, І. Дячук і Н. Березка; по 25 ц.: П. Дячук, С. Дячук, В. Дячук, Марта Дячук, Петруша Дячук, П. Лашук, І. С. В. Корбутук, Н. Дячук, Л. М. Назар, В. Березка, І. Машук і О. Демчук. Разом \$4.75.

О. Кулай і Н. Вільгельмський зібрав на листі ч. 8432: Н. Вільгельмський \$5.00; по \$1.00: Л. Демський, С. Захаревич, О. Кулай і Марія Кулай; Ф. Цап 55 ц.; по 25 ц.: М. Захарко і П. Процик. Разом \$10.05.

Всім жертводавцям шира подяка. Відділ ТУРФДМ.

Коністон, Онт. — Посилаємо Вам почтовий переказ на суму \$58.44. Ця сума представляє собою збірку, яка вплинула в нашій місцевості на сплату довгу друкарні й школи у Вінніпегу підчас односторонньої компанії. Гроші вплинули:

З підприємств	\$51.19
Жертви на листі	7.25

Разом \$58.44

Д. Продавник зібрав на листі ч. 4169 по \$1.00: Д. Продавник, В. Приймак, Я. Шапа, І. Русковолонин і С. Віничевський; по 50 ц.: П. Пелєхатий, Д. Богоніс, А. Загаровський і С. Корніло; Д. Мельник 25 ц.; Разом \$7.25.

3 товаришам привіт. Т. Ягола, секр.

Келарі, Алта. — Н. Романюк зібрав на листі ч. 2956 по \$1.00: Н. Романюк, Ф. В. Дж. В. і Ф. Е.; по 50 ц.: П. Сахарук і Д. Домінік. Разом \$5.00.

Гематон, Онт. — П. Демчук зібрав на листі ч. 8263 \$1.00.

Іст Селорн, Ман. — Гурток свідомих фермерів з підприємства устроєного на сплату довгу друкарні й школи \$15.50.

Савент Лейк, Онт. — П. Кадан жертвував на листі ч. \$208 \$2.00.

Гаргерсін Онт. — О. Березовський зібрав на листі ч. \$660 \$1.00.

Коблат, Онт. — М. Товриський зібрав на листі ч. 7309: Н. Шемель \$2.00; по \$1.00: Д. Хомиши, Ангелка Хомиши, Н. Кіпінський, П. Репушка, Катерина Репушка, Я. Новосад, С. Костюк, Марія Юрійчук, І. Прощини, І. Головак, Катерина Головак, М. Товриський, Я. Кукарський, Ерина Кукарська і Н. Матеек; Юлька Костюк 50 ц.; Разом \$17.50.

Канора, Саск. — І. Антонок зібрав на листі ч. 6750: А. Білан \$2.00; по \$1.00: І. Антонок і І. Вислов; Н. Зурік 75 ц.; по 50 ц.: І. Савчук, П. Дергаузов, А. Маковський і А. Зібин; по 25 ц.: Д. Ганевич, І. Оліпник, Т. Мельник, М. Гогаубов, І. Лергаузов, В. Верстук і П. Савчук. Разом \$8.50.

50 ц.: А. Зварич, І. Гават і Н. Косец; Д. Дерв 25 ц.; Разом \$4.75.

Крейтон Мані, Онт. — І. Великий зібрав на листі ч. 7307 по \$2.00: І. Великий і В. Оліпник; Катерина Процик \$1.00; Марія Петель 25 ц.; Разом \$5.25.

М. Волошук зібрав на листі ч. 7305: М. Янчук \$2.00; по \$1.00: М. Парасток, М. Волошук, Ф. Стефанов і Безіменний; по 50 ц.: Марія Рага, Ольга Кусак, Г. Мазуряк, П. Бучак, П. Коспер, С. Барнак, Н. Козак, Н. Рихло, Ф. Делбій і Анна Поло; Безіменний 30 ц.; по 25 ц.: А. Гришук, Юлія Шноулоз, Г. Остапчук, Текля Козак і В. Воробіщ. Разом \$12.55.

Френсес, Вест Вірджинія. — Г. (Томський) Теодор зібрав на листі ч. 7896 по \$1.00: Г. Теодор і С. Зубко. Разом \$2.00.

Гематон, Онт. — М. Мішко зібрав на листі ч. 4373 \$1.00.

Порт Колборн, Онт. — А. Сивка зібрав на листі ч. 5253 по 50 ц.: П. Сунер, В. Супер, С. Коваль, П. Чорний, І. Макаревич і А. Сивка; по 25 ц.: Д. Аудлер, Б. Ніколаєв, Ф. Добак, Д. Байдалук, П. Нігер, В. Козак, Е. Фадро, Р. Тракло, Нечитий і М. Тупичка. Разом \$5.00.

Фліт, Алта. — В. Сікорський зібрав на листі ч. 5498 \$2.00.

Арстронг, Онт. — І. Лукаш зібрав на листі ч. 5134 по \$2.00: С. Воронюк, С. Ламчук, П. Воронюк і І. Лукаш; по \$1.00: М. Василік, І. Сивак, П. Ліщинський, Т. Масир, С. Совка і Ф. Юрик; Н. Лашук 55 ц.; по 50 ц.: Я. Мушиский, М. Комета і А. Ситилік (Хорват). Разом \$16.05.

Вестборн, Ман. — В. Малій зібрав на листі ч. 4373 \$1.00.

Портежі да Преїри, Ман. — С. Дячук зібрав на листі ч. 4672: С. Дячук \$5.75; по \$1.00: П. Мальська і К. Мальська; М. Федчук 75 ц.; М. Пилипчук 50 ц.; по 25 ц.: А. Стречук, Михайла Стречук і Д. Шевчук. Разом \$10.00.

Шорнліф, Ман. — На листі відділу ТУРФДМ ч. 5432 зложили: Р. Овчар \$1.00; по 50 ц.: С. Козуб, Т. Капелюк, І. Качановський і М. Обач; М. Григорчук 40 ц.; по 30 ц.: І. Крик, М. Федчик і Ю. Ватенчук; по 25 ц.: М. Хрусцикий, М. Гусак, М. Гавришків, В. Кузук, П. Остафійчук, А. Лупирна, М. Гриншин, Л. Кривонос, В. Гула, Н. Ринск, М. Палка, С. Біб, І. Сова, Т. Павлюк, Т. Видиш, Ф. Пелєрок, С. Видиш, Ф. Обірок, С. Козуб, Н. Рибачук, Е. Остафійчук і М. Денека; по 20 ц.: А. Соліньскій і П. Стельмак; по 15 ц.: І. Біб, І. Денека, Д. Баран, М. Видиш і А. Біб; по 10 ц.: С. Ватенчук і В. Качановський; М. Башик 5 ц.; Разом \$11.20.

Свифт Корент, Саск. — Ю. Герелвич зібрав на листі ч. 6837 \$5.00.

Юобб, Б. К. — Ю. Василюк зібрав на листі ч. 1840: Ю. Василюк \$2.00; по \$1.00: Ф. Василюк, І. Василюк і Н. Василюк. Разом \$5.00.

Едмонтон, Алта. — Поіменний виказ жертводавців на сплату довгу школи й друкарні у Вінніпегу, підчас компанії від 15-го лютого до 15-го березня 1928 р. Жертви зложили на концерт-мітинг дня 4 березня 1928 р. по \$10.00: Відділ ТУРФДМ, Відділ Жіночої Секції, Провок ТУРФДМ, Відділ Р.З.Т. і Відділ К.П.К. Разом \$50.00.

По \$5.00 зложили: А. Войтшини, Н. Дранута, П. Волошук, М. Стефанюк, В. Литавський, М. Жучак, М. Мокрій, О. Шидловський, М. Ткачук, І. Комаров, А. Латков, К. Круць, Д. М. Віхрестов, Ф. Франц, Ю. Махук, М. Францевич, т-ка Бангук, В. Данилюк, М. Лисенко, М. Макаренко, Г. Хмара і М. Лотоцький. Разом \$110.00.

По \$2.00 зложили: т-ка Келій, О. Жукевич, Е. Стоїч, В. Доскоп, П. Морис, В. Савковський, В. Балок, В. Маланчук, Катерина і Василь Семонюк; Якова, ученики Укр. Роб. Діт. Школи, І. Косован, Ф. Воржук, М. Скотландок, М. Бобчини, І. Пабларачинський, І. Порайко, А. Мельничук, І. К. Лулува, О. Мандалок, Анна Зень і А. Рогаченко. Разом \$40.00.

По \$1.00 зложили: А. Костів, А. Голяк, Ю. Вовєва, І. Ткачук, Г. Шапка, Олена Харина, В. Д. Томка, А. Коновал, Т. Чабан, Корнілюк, М. Янчук, М. Юрійчук, Настя Ромаш, В. Круць, В. Будник, С. Савчук, Г. Ризук, М. Славий, О. Юрійчук, М. Маковичук, К. Гаврилюк, А. Костик, П. Романюк, Г. Грегораш, М. Бузіньскій, А. Богоніс, С. Чабан, І. М. Вакалюк і І. Сенник. Разом \$29.00.

Комітет зібрав зібрав на листі ч. 7996: Відділ ТУРФДМ \$16.00; Відділ Секції Молоді \$4.00; по \$3.00: Анна і Дмитро Корман, І. Д. Продавник; В. Кофр \$2.00; Д. Рокке \$1.00. Разом \$29.00.

Марія Касиник зібрав на листі ч. 7935 по 25 ц.: В. Чучук, Г. Ольховик і Р. Гарт; Анна Корман 15 ц.; по 10 ц.: Катерина Волошук, Ф. Бугера, Ф. Тесбер і П. Матвієнко; П. Козаков 5 ц.; Разом \$1.35.

Л. Чимбер зібрав на листі ч. 7939 по \$1.00: П. Чимбер, Д. Верболевський, Т. Картер, Ф. Каліновий, Д. Боєчко і В. М. Палюк; по 50 ц.: Рубіни, Дж. Аарін, Дж. Бейкер, М. Коссар, Параска Коссар, В. Маланюк, А. Форрест, В. Кіндик, І. Кобель і Г. Ольховик; Ю. Шеленки 25 ц.; Разом \$11.25.

Люба Матвієнко зібрав на листі ч. 7631 по 25 ц.: Анна Корман 15 ц.; по 10 ц.: Катерина Волошук і Г. Тесляк; В. Матвієнко 5 ц.; Разом 65 ц.

Анна Федорук зібрав: Анна Корман 15 ц.; Марія Тесляк 10 ц.; Разом 25 ц.

Марія Цимбалюк зібрав: А. Цимбалюк 50 ц.; по 15 ц.: Марія Цимбалюк і Анна Корман; по 5 ц.: Сандя Цимбалюк і Полька Козаков. Разом 65 ц.

Анна Тесляк зібрав: Г. Тесляк 50 ц.; по 25 ц.: Ф. Каліновий, С. Ніколаєв, М. Овчар, Болдур, Рі Гарт і Д. Рокке; М. Тихоць 20 ц.; Анна Корман 15 ц.; Ерина Заласько 10 ц.; Разом \$2.45.

С. Торновський зібрав: С. Торновський 50 ц.; Н. Палюк \$1.00; Анна Корман 25 ц.; Разом \$1.75.

І. Цимбалюк зібрав: Анна Цимбалюк 50 ц.; по 10 ц.: І. Цимбалюк і Анна Корман; Вироні Цимбалюк 5 ц.; Разом 50 ц.

Всім грошей зібрано в Кемекс підчас компанії на сплату довгу друкарні й школи \$54.00.

Канора, Саск. — Г. Кучер зібрав на листі ч. 8877 \$1.00.

Глен Вуд, Ілл. — В. Калінінський зібрав на листі ч. 1606 \$2.00.

Торонто, Онт. — Іван Кузук зібрав на листі ч. 3285 по \$1.00: І. Кузук і І. Трач; по 50 ц.: А. Лавіда, В. Б. і С. Строч; Ф. Браток 35 ц.; по 25 ц.: П. Стринатка, І. Миналд і Т. Вербицький. Разом \$4.60.

Едмонтон, Алта. — І. Шпілер зібрав на листі ч. 6980: І. Шпілер \$3.00; А. Мельнік \$2.00; М. Занді \$1.00. Разом \$6.00.

Сітен, Саск. — Ю. Е. Анана зібрав на листі ч. 7217: Ю. Е. Анана 75 ц.; по 50 ц.: І. Пилиховський, М. Пилиховська і Н. Пилиховський; по 25 ц.: К. Титула, Катерина Анака і Варвара Анака; С. Яремчук 10 ц.; Разом \$3.10.

Стантон, Онт. — М. Ксьонкек зібрав на листі ч. 1875: П. Новосад \$3.00; М. Ксьонкек \$2.00; Марія Ксьонкек \$1.00; по 50 ц.: Ф. Ганчарик і П. Турпільський. Разом \$7.00.

Дитройт, Міч. — І. Смуїно зібрав на листі ч. 8586: І. Смуїно \$5.00; І. Невадомі \$1.00; П. Гришук \$2.00. Разом \$8.00.

Монсен, Алта. — М. Мітрунець жертвував 50 ц.

Борніа, Б. К. — О. Крильвий жертвував \$2.00.

Дромгелер, Алта. — Засламо Вам почтовий переказ на суму \$100.55, яка вплинула підчас кампанії переданої в місяці лютий і березні на сплату довгу друкарні й школи у Вінніпегу. Загальна сума з підприємств \$74.80; Збірка на листі \$25.75.

Разом \$100.55

Ю. Іванчук зібрав на листі ч. 6200 по \$1.00: Ю. Іванчук і С. Бриглар; по 50 ц.: Н. Іванчук, М. Миронюк і А. Нікфорук. Разом \$3.50.

Е. Поворонин зібрав на листі ч. 3165 по \$1.00: Ю. Гіатюк, Н. Поворонин, С. Крисько, С. Когут, М. Семіла, І. Делівський і Н. Делівський; В. Гіатюковський 75 ц.; по 50 ц.: Д. Данилюк, Д. Віттонік, П. Коломощ, М. Козак, П. Делівський, С. Нікфорук, І. Тимофій, І. Кадук, П. Криса, Ф. Жарський, І. Костюк, І. Крицук, Н. Винник, П. Квітницький, М. Гіурюк, Н. Котуза, Ф. Кавецкий, А. Зинкевич, Г. В. П. Іванічук, Н. Теленко, С. Данилюк, А. Формос, М. Дел, В. Павлюк і І. Паранчик; по 25 ц.: І. Маковецкий, Т. Петрини, В. Шумко, В. Лончар, М. Гайсел і Н. Капанюк. Разом \$22.25.

Всім жертводавцям шира подяка. За комітет зібрав: Д. Данилюк, секр.

Форт Сент, Онт. — В. Бучинський зібрав на листі ч. 3313: В. Бучинський \$1.00; по 25 ц.: А. Геман і двоє не подали імен. Разом \$1.75.

Пайн Фолс, Ман. — А. Байдук жертвував на листі ч. 6438 \$1.00.

Ді Пес, Ман. — М. Войцхович зібрав на листі ч. 8419: М. Войцхович \$1.00; по 50 ц.: Н. Шур, М. Матвійчук, Рі. Фурман і В. Данишук. Разом \$3.00.

Накін, Онт. — В. Скринька зібрав на листі ч. 8219: Відділ Р.З.Т. \$10.00; по \$2.00: В. Кебів і Анна Кебів; по \$1.00: В. Скринька, Леві Скринька, Н. Гафійчук, В. Тутельський, С. Палюк і Розалія Палюк; по 50 ц.: В. Кибей і П. Балок. Разом \$21.00.

Глукстер, Алта. — Відділ ТУРФДМ жертвував \$20.00.

Торонто, Онт. — М. Маджеський зібрав на листі ч. 2276 \$3.00.

Крестінг, Саск. — В. Кот зібрав на листі ч. 6805 \$1.00.

Едмонтон, Алта. — С. Петрук зібрав на листі ч. 1536 \$1.00.

Сітла, Виск. — С. Косман зібрав на листі ч. 8898 \$2.50.

Рувал, Кве. — Т. Писанюк зібрав на листі ч. 8250: Т. Писанюк \$2.00; Егре-

ніа Писанюк \$1.00; по 50 ц.: А. Данилюк, І. Волошук і Д. Стоїч; Т. Форчук 25 ц.; Разом \$4.75.

Bühner City, Ман. — Ф. Навесський зібрав на листі ч. 6580: Ф. Навесський \$1.00; по 25 ц.: М. Ступий і С. Ступий. Разом \$1.50.

М. Гаврилюк зібрав на листі ч. 7630: М. Гаврилюк \$1.00; по 50 ц.: Ф. Заборонський, І. Шумко, М. Калін, Ф. Калін, І. Польничук, Н. Голіньскій, П. Пинк, С. Порайко і Л. Порайко; по 25 ц.: А. Заборонська, П. Олещук, Дж. Антон, Л. К. П. Бабій, І. Савчук і П. Чорний; по 10 ц.: П. Шумко, П. Швайковський і П. Рого. Разом \$7.55.

Д. Гуміньскій зібрав на листі ч. 7631 по 25 ц.: Д. Гуміньскій і М. Гуміньскій. Разом 50 ц.

Рі. Черник зібрав на листі ч. 8784: Рі. Черник 50 ц.; по 25 ц.: М. Черник, Ф. Черник і В. Волчук. Разом \$1.25.

Загальна сума з жертв на листі \$10.80 з звітної колекції на підприємстві 410

Разом \$14.90

Порт Аберн, Б. К. — І. Мінгаліський жертвував на листі ч. 1756 \$1.00.

Торонто, Онт. — П. Ткачук прислав збірку на суму \$8.50. Жертували по \$1.00: П. Ткачук і Н. Ткачук; по 50 ц.: В. Палад, Н. Федоренко, Д. З. Ф. Утринюк, Л. Радзік, Ф. Овчар, У. Кучук, Ф. Коталіньскій, І. Юрко і Тапаловський; по 25 ц.: П. Бабій, Білан, С. Іс, П. Барабая, І. Розені і А. Велта; Я. Якілєвський 10 ц.

Форт Френсес, Онт. — Згідно з укладеною з'їзду ТУРФДМ, в нашій місцевості вибрано комітет з 5 товаришів і товаришів в порозумінню з братами організаціями, якого завданням було перевести кампанію на сплату довгу друкарні й школи. Цей комітет виконав своє завдання дуже добре, бо за його провадом вдалося в нас зібрати поважну суму гроша на цю ціль, хоч економічні обставини робітництва в нашій місцевості зараз досить прикри.

Звіт представляється так: З двох підприємств вплинуло \$45.00 Прихід з свята жінок-робітниць 23.55 Жертви підчас святкування 10 річчя ТУРФДМ 188.20 Дрибка колекції підчас святкування 10 річчя ТУРФДМ 9.25

Разом \$266.00

Вислаємо на сплату довгу \$264.00

Слідуючі товариші й товаришки зложили свої жертви на сплату довгу друкарні підчас святкування 10-річчя ТУРФДМ: по \$10.00: О. Ванко, І. П. Рогач і С. Л. Поштар; Ю. і Т. Лаврине \$7.00; І. і С. Сафінюк \$6.50; по \$5.00: В. Кавула і В. Шпанівал; І. М. Парук \$5.30; по \$5.00: В. і М. Шевчук, І. і Ю. Гавришків, І. Зрадовський (Торонто), Т. Касін (Торонто), Н. Горничук, Ф. Воронюк, Рі. Сікорський і Е. Пастука; Г. А. Дмитрук \$4.00; по \$3.00: І. Галанцій і Рі. Мошарський; по \$2.50: І. Руснак, Д. Куріло і К. О. Рукта; по \$2.00: М. Мошарський, Н. Губчук, П. Слюсарський, В. Гасок, П. і М. Савчук, К. Котик, В. і М. Сафінюк, І. і М. Кавок, В. і К. Шумей і Ф. Парнега; по \$1.50: Н. Була, Г. Посадський, П. Павлюк, В. Демко, М. Бенарні і К. Ілашук; по \$1.25: І. Кравчук, Т. і Д. Безручак, С. і М. Блаский і В. Крушина; по \$1.00: С. Катрин, М. Якіл, І. Клевчук, Верхолд, В. Пухальський, П. Віничинько, Р. Кравчук (учениця Укр. Роб. Діт. Школи), Ф. Гура, С. Кузіков, К. Тарарин, О. Воробець, С. Федорук, Г. Філіпка, А. Корейчук, Р. Москаль, Я. Служак, Н. Гакман, П. і П. Гавришків, І. Мінгаліський; по 75 ц.: М. і С. Утрин і М. Кравчук; по 50 ц.: Г. Гасок, Г. Ковалюк, Н. Семік, М. Пинк, І. Вовчук, М. Галічук, К. Яремій, К. Паланюк, Ф. Ковалів, Н. Палаєвська, Абрагам Кап, Дж. Куймер, Гросе, З. Басараба, Н. Фічук, М. Моснок, А. Савчук, І. Чорновийський, Н. Тимчини, І. Барнак, В. Скрумеда, Я. Федорук, І. Служак і Ю. Пуревич; по 25 ц.: Т. Шпанівал (учениця У. Р. Д. Школи), Д. Маковей, І. Юзішин, В. Балзи, Н. Стріпчук, М. Пилука, І. Бабюк, З. Кіндзерська, Н. Смерка, І. Міхалевський, П. Семонюк, З. Гавришків і К. Волошин; І. Марцінк 10 ц.; Д. Дутка 5 ц.

У повисій покітванню є також жертви, які зложили товариші й товаришки на листі поодиноких товаришів і товаришок.

Від імені всіх українських робітничих організацій в Форт Френсес, комітет складає ширю подяку всім тим, котрі жертували на сплату довгу друкарні й школи і тим, котрі принесли багато нашій організації.

Всім жертводавцям шира подяка. За комітет зібрав: П. Кравчук, Т. Безручак, З. Гавришків, Н. Зуб, В. Шевчук.

Келарі, Алта. — М. Романів жертвував \$1.00.

Госдейл, Алта. — М. Хаба жертвував на листі ч. 4851 \$2.00.

Торонто, Онт. — Г. Баран зібрав на листі ч. 3312 по \$1.00: Г. Баран і К. Баран. Разом \$2.00.

Накін, Онт. — Віола Арчер жертвувала \$1.00.

Кенез Флет, Б. К. — К. Багрі зібрав на листі ч. 6630 \$1.00.

Ошава, Онт. — В. деня святкування в нашій місцевості 10 річчя ТУРФДМ слідуючі товариші й товаришки зложили свої жертви на сплату довгу друкарні й школи: тов. Віничевський \$5.00; по \$2.00: С. Гажелюк, І. Гут, Н. Рихло, К. Беженор, І. Польний, І. Дячук і С. Маджєв; по \$1.00: М. Гіт, І. Крив, В. Гунька, М. Козеня, Н. Василік, Г. Богайчук, В. Мезівід, В. Гак, Ф. Стрільчук, А. Петрини, Я. Лужак, С. Біленький, Н. Дреняк, Т. Кобер, І. Мінгаліський, Д. Дреняк, Т. Кобер, І. Мінгаліський, Г. Гузар, Я. Шестовський, І. Пелешок, тов. Манушук, І. Хмара, К. Гіт, Ю. Медвід, Ю. Янчук, А. Лужак, М. Беженор, М. Криві і М. Гут; по 50 ц.: З. Гажелюк, А.

Дреняк, З. Біленька, М. Гарасимчук, М. Петрини, Н. Василік, М. Гузар і Л. Костини; Ю. Каймович 45 ц.; Ф. Джумара 30 ц.; М. Шевчук 25 ц.; Разом \$50.00.

Всім жертводавцям шира подяка. За відділ ТУРФДМ: І. Гут, голова; І. Пелешок, секр.

Порт Бей, Онт. — В. Горощук зібрав на листі ч. 5039 по 50 ц.: П. Грошайк і В. Горощук. Разом \$1.00.

Ріджайн, Саск. — Вислаємо Вам в цій листі \$108.90. Це є сума, яка вплинула в нашій місцевості на сплату довгу друкарні й школи підчас односторонньої компанії на цю ціль. Звіт представляється так: На листі зібрано \$40.00 Жертва від нашого відділу ТУРФДМ \$50.00 Колекція на концерт-святі 25 березня \$18.90

Разом \$108.90

На листі ч. Т. Суська жертвували по \$5.00: Н. Говенка, П. Огрішко, Н. Коронюк, Г. Кучер, М. Войтків, М. Колпанський, Ф. Лемітовський і Д. Тимошук. Разом \$40.00.

На концерт-святі, 25 березня зложили свої жертви наступні: по \$5.00: Г. Шмонь і Н. Павлик; по \$1.00: В. Єсін і Н. Стефанюк; П. Гелевич 55 ц.; по 50 ц.: М. Равалюк, М. Войтків і Н. Алексевич; В. Таласет 45 ц.; Н. Н. 40 ц.; Г. Кучер 35 ц.; М. Кучер 30 ц.; по 25 ц.: П. Д. Макулонич, І. Каміш, Ф. Сомаєлек, П. Лісовик, В. Савчук, А. Каченюк, Н. Н. Н. Н.; Кость 35 ц.; по 10 ц.: І. Буєга, А. Чернета, П. Нідець, А. Лашук, Н. Н. Н. Н. Н. Н. Н. Н. Н. Н. Шовара, С. Палиничук, В. С. Н. Н.

Всім жертводавцям шира подяка. М. Савчин, секр.

Берлін, Саск. — Відділ ТУРФДМ жертвував \$10.00.

Ламін, Кве. — Посилаємо Вам почтовий переказ на суму \$48.95, яка вплинула підчас кампанії на сплату довгу друкарні й школи у Вінніпегу з нашої місцевості.

Звіт представляється так: Жертви на листі \$40.75 З розіграшів столової ямни, яку жертвував т. Р. Білік 8.20

Разом \$48.95

А. Гембар зібрав на листі ч. 5759: А. Гембар \$5.00; по \$2.00: Роза Гембар і Дж. Мадам; по \$1.00: Н. Волков і К. Байш; Дж. Шенара 50 ц.; по 25 ц.: Том Лі, С. Пукач, В. С. Е. Абутов, Н. Періт, І. Мілер, М. Бабин, Дж. Менделест, Мілер, Мрс

ЖЕРТВИ НА СПЛАТУ ДОВГУ ШКОЛИ І ДРУКАРНІ У ВІННІПЕГУ.

(Довідаються з 6-ї сторони.)

Ейбонс, Б. К. — В цій листі засладо Вам почтовий переказ на суму \$117.00, з чого просимо Вас вислати для темного казика в Бремені, Німеччина, Прохора Станішевського \$36.00, а решту \$81.00 повітувати на сплату довшу друкарні й школи. Ця сума вилінула в нас підчас кампанії на цю цілі, і жертовданці садиучі товариші: по \$10.00: М. Мирон і С. Гаврилюк; по \$5.00: Ф. Кулик, К. Пелювич, М. Пихлик, Н. Мазенко, М. Корній, В. Кіндз, М. Зінкевич, П. Чілак, М. Багрий, М. Марчук і Ю. Казимир; по \$2.00: В. Девідсон і Г. Дуклас; по \$1.00: Н. Пудик і І. Мезанчук. Разом \$81.00.

Всім жертовданцям щира подяка. С. Гаврилюк.

Замітка. Треба зазначити, що в Ейбонс наш відділ ТУРФДМ ще дуже молодий, однак товариші, класи цього відділу завідали на всім залив, чи то вийшли перші, чи в Б.К. ТУРФДМ, відігравали перші а позитивну фінансово-допомогу. Відділ цілком складає 15 членів, але всі ці члени щедро жертували на робітничі справи. Вони щедро допомогли нашому відділу у Венквер своєму помічнику в закупівлі паку під будову, як також жертовданці повени на Західній Україні прислали грошову суму в Торонто на до на населення, яке замешкує там і члени, які є в їх відділі. За не ті належить признати від організації.

Ді Пес, Ман. — Заслаємо Вам почтовий переказ на суму \$105.10, яка вилінула в нас підчас місячної кампанії на сплату довшу школи й друкарні. Ці гроші вилінули в такий порядок: Збірка на світанку 10 річчя ТУРФДМ \$34.40

Жіночий відділ ТУРФДМ жертував зібрав \$10.00

Відділ Р.З.Т. жертував \$10.00

Відділ К.Р.О.Л. з підприємств \$10.00

Чистий дохід з представлення, яке устроїли в Укр. Роб. Домі члени "Читальні" \$45.70

Разом \$105.10

Садиучі жертували на концерт-святі: по \$2.00: М. Холмчук і В. Фабіога; по \$1.00: М. Коник, Ф. Виницький, П. Кач, Р. Карп, Н. Каз, О. Дмитрук, І. Тарковський, А. Ладанчук, Г. Юзик, Н. Давидюк, К. Квашиня, І. Денисок, Робітничі Читальні, т-ка М. Холмчук, т-ка П. Бабиш, т-ка П. Титов; по \$0.50: Н. Сергієвич, Т. Огородник, Ф. Дорощенко, І. Врублевський, В. Яриш, М. Мельник, М. Мельник, М. Пеленчик, Н. Пеленчик, І. Маковський, Г. Луків, В. Чубар, т-ка А. Дорощенко і т-ка М. Маковська; Ю. Сенко 30 ц.; по 25 ц.: І. Рощко, К. Підкальний, І. Юськів, В. Мочеряк, Д. Мандрюк, Н. Сигинович, І. Я. М. Мойсевич, Н. Огородник, А. Шамбарський, В. Магдай, М. Придат, В. Несторовський, І. Богат, т-ка А. Огородник, т-ка Б. Дубинська, т-ка О. Юзефчук, т-ка М. Пелех і т-ка Т. Денісок; А. Овчарук 35 ц.; по 10 ц.: т-ка П. Овчарук і т-ка М. Денісок; по 5 ц.: С. Карпик, А. Бажено, Н. Кіндрат і Б. Мезанчук; дрібною колектою 90 ц. Разом \$34.40

Всім жертовданцям щира подяка. П. Огородник, секр.

Джуринка, Алта. — І. Воронтик жертував \$1.00.

Содборн, Онт. — Ю. Миронюк зібрав на листі ч. 5337 по \$1.00: Ю. Миронюк і Анна Пидлова; по 50 ц.: О. Палінов, П. Іванкович і А. Велигор; по 25 ц.: П. Паламар, С. Шпак і О. Палінов. Разом \$4.25.

Венквер, Б. К. — М. Мостовий жертував \$1.00.

Вест Форт Вільям, Онт. — Т. Ємчук зібрав на листі ч. 2292 по \$1.00: Т. Ємчук і Д. Косляков; по 50 ц.: Д. Пидевич і М. Остафійчук; М. Семенов 25 ц. Разом \$3.25.

Порт Артур, Онт. — Засламо Вам почтовий переказ на суму \$90.35, які придбав наш комітет в місяці березня на сплату довшу школи й друкарні у Вінніпегу.

Звіт представляється так:

З концерту 25 березня \$23.25

Збірка на листі \$67.10

Разом \$90.35

Кошт пересилки \$31

Вислаємо на сплату довшу \$90.04

Садиучі аложили свої жерти на концерті 25 березня: М. Кислов \$2.00; по \$1.00: В. Матійчук, Г. Галіберда, К. Перейма, Г. Горбовий, М. Венечко і В. Андриєвчук; по 50 ц.: І. Мосондз, П. Січкар, Л. Петелько, С. Косінек, П. Сорочка, Ю. Семенов, І. Козьол, С. Зауза, М. Гачковський, В. Кульчицький, Н. Михайлюк, М. Стрільчук, М. Шубалюк і Н. Лукач; по 25 ц.: Л. Шубалюк і Н. Лукач; по 10 ц.: К. Яблоноский, А. Добровольський, Л. Лесик, Ю. Яремий, М. Ємчук, В. Доскок, М. Бенко, А. Бабяк, І. Галзіш, В. Корган, Ф. Свєць, С. Котик, П. Славиник, М. Савононьська, П. Гаюта, А. Юркевич, Г. Николаїчук, І. Брус, В. Гаврилюк, М. Харик, П. Гейвас, М. Шевчук, Е. Горбова, С. Гусак, В. Тодорчик, М. Андрійчук, К. Гриневич, Л. Юс і С. Падків; по 10 ц.: С. Матвієвич і П. Луків. Безім'яних 45 центів. Разом \$23.25.

В. Гаврилюк зібрав на листі ч. 2482: В. Гаврилюк 50 ц.; по 25 ц.: Г. Николаїчук, Г. Лукач, Ю. Галамега і П. Січкар. Разом \$1.50.

Г. Лукач зібрав на листі ч. 2430: Г. Лукач \$1.00; по 50 ц.: М. Розувик і Г. Марчук; по 25 ц.: П. Прохуряк, І.

нуло на сплату довшу друкарні й школи у Вінніпегу.

Звіт представляється так:

Збірка на листі \$40.00

Збірка в коверти на концерті \$6.80

Разом \$46.80

Кошт пересилки \$7.63

Вислаємо на сплату довшу \$27.31

На концерті жертували садиучі: І. Харонієвич \$5.00; по \$2.00: П. Перейма, І. Сембоновський, С. С. і С. Назаревич; по \$1.00: М. Майданик, М. Ларсон, В. Мигера, Галайда, М. Напай, І. Лелюк, Н. Голіньський, М. Г. В. Н. Голік, Е. Бєлєшкур, С. Задорожний, В. Скагер і В. Паручий; Т. Паїш 60 ц.; по 50 ц.: В. Марковський, Д. Касин, І. Кіндз і Бєйменій; Т. Бабиш 30 ц.; по 25 ц.: І. Прокопчук, А. Лисогор, Ф. Братко, Н. Павлик, Ориня Вовк, К. Демчук, Егенія Подановська, М. Когут, М. І. Сохницький, Ф. Гордовський і Олена Мартин; по 10 ц.: М. Українець, О. Лисогор і М. Недзьська; по 5 ц.: Д. Фітало і К. Демчук. Разом \$36.80.

На листі ч. 6635 жертували: Карий \$5.00; по \$2.00: І. Гошовський, А. Демчук і Ф. Ферин; по \$1.00: М. І. Сохницький, І. Сагайдак, А. Драган, І. Мартин, В. Голінький, Н. Недзьський, Д. Перейма, Н. Попович, Д. Касин, А. Хамчук, Д. Косопол, А. Голіньська, М. Майданик, М. Бабиш і М. Косовський. Разом \$26.00.

Н. Пшак зібрав на листі ч. 3639 по \$1.00: С. Романюк, Н. Пшак, І. Кулик і В. Михайлишин; І. Баб 50 ц.; по 25 ц.: О. Романюк, П. Куїш, П. Довганя і Н. Федорак. Разом \$5.50.

Надія Романюк збрала на листі ч. 3623: В. Гаврилюк \$1.00; по 50 ц.: О. Романюк, В. Скагер, Роза Пшак; Надія Романюк, Г. Недзьський і С. Л. Разом \$4.00.

В. Вакалюк зібрав на листі ч. 6252: Р. Кушнір 50 ц.; по 25 ц.: Д. Касин, Д. Курілюк, Н. Пшак і В. Вакалюк. Разом \$1.50.

В. Т. Скагер зібрав на листі ч. 3620 по 50 ц.: Карий, Ф. Френк і Д. Костик; по 25 ц.: І. М. Н. Голік, С. Назаревич, В. І. Никифоров, А. Скагер і Д. Касин. Разом \$3.00.

Всім жертовданцям від імені комітету збірки складо щира подяка. Н. Пшак, секретар.

Кедомін, Алта. — Д. Никифоров і С. Гудима зібравли на листі ч. 2987, Д. Никифоров \$2.00; по \$1.00: П. І. Гудима, по 50 ц.: Т. Сілар, І. Гирно і І. Гудима; В. Лотницький, Е. Гудима, Ю. Тирон, П. Музика, С. Гудима і Дж. Гушел. Разом \$10.50.

Кирленд Лейк, Онт. — В нас І. Квітин відбув концерт-митинг з приводу десятиріччя існування ТУРФДМ. На митингу товариші про здобуття ТУРФДМ т. Рубець з Тимісін, товариші в товаришів з Тимісін і Т. Рубець це належить товариська подяка, що не жалували свого труду, а придбули до нас і допомогли нам у відвідуванні 10-ї річчя нашої дорогої організації.

В повільній програмі нашого концерт-митингу вступила т. Рубець і сказала до присутніх, що тільки ми тоді відвідуємо існування нашої організації, як що всі станемо її членами і якщо допоможемо сплатити довшу, яку тяжить на нашій центральній інституції. На його заклик вписалося 24 члени до новоорганізованого відділу ТУРФДМ і зложили на сплату довшу школи й друкарні у Вінніпегу \$116.65.

Ці гроші висламо Вам почтовим переказом з спис жертовданців садиучі: по \$5.00: Г. Руснак, С. Брик, М. Дубецький, Ф. Тимчинин, В. Малак, І. Марковський, В. Непок, В. Галайда, Р. Ковальчук, С. Киши, І. Кішу, Н. Рушак, Т. Собачинський, В. Слатицький, П. Гаврилюк, Т. Мохорук, М. Завіч, І. Уїш, І. Гитка, В. Семерга і Л. Лобова; по \$2.00: М. Галайда і Н. Романюк; по \$1.00: Софія Руснак, Текля Білозова, Марія Марковська, Олена Непок, М. Карапчук, В. Мануїлович і Д. Мулик; С. Мурмузевич 65 ц. Разом \$116.65.

Всім жертовданцям щира подяка. І. Марковський, секр.

Кристал Сіті, Ман. — А. Душенок жертував 50 ц.

Су Сейнт Мері, Онт. — Засламо Вам почтовий переказ на суму \$27.31, які вилінули в нас підчас однієї місячної кампанії на сплату довшу школи й друкарні у Вінніпегу.

Гроші ці вилінули так:

З концерту-митингу \$19.22

Збірка на листі \$8.25

Разом \$27.47

Кошт пересилки \$1.6

Вислаємо на сплату довшу \$27.31

Д. Захарків зібрав на листі ч. 2685 по \$1.00: Д. Захарків, Л. Фей і В. Саван; по 50 ц.: Д. Шарбура, М. Іванчук і М. Вахновський. Разом \$4.50.

М. Вахновський зібрав на листі ч. 8186 по 25 ц.: М. Антонішин, Д. Міколай, М. Барто (Словик), Ф. Гренко, М. Церула і В. Юркович. Разом \$1.75.

Ольга Новик збрала на листі ч. 2307: П. Новик \$1.00; І. Гішка 50 ц.; по 25 ц.: Ольга Новик і М. Вахновський. Разом \$2.00.

Від імені комітету складо щира подяку всім жертовданцям і учасникам концерту.

За комітет: Д. Захарків.

Порт Артур, Онт. — І. Гонтовнюк зібрав на листі ч. 4310: І. Гонтовнюк \$1.00; Дора Мігайчук 50 ц.; по 25 ц.: Софія Журвалєв і Ф. Козак. Разом \$2.00.

Влад, Саск. — Іван Дітук жертував \$1.00.

Брестфорда, Онт. — Відділ Р.З.Т. жертував чистий прихід з концерту \$7.85.

Гемінтон, Онт. — М. Скалоцький зібрав на листі ч. 4388: М. Скалоцький \$1.00; А. Бандура 60 ц.; В. Курілюк 50 ц. Разом \$2.10.

Бельмо, Алта. — Вислаємо Вам почтовий переказ на суму \$83.00, які ми зложили на сплату довшу школи й друкарні у Вінніпегу. Ані підприємств, ні митингів в нас не встроїмо, по тімчас цієї кампанії, бо не маємо свого приміщення. Але члени наших організацій таки зійшлися 25 березня до приватного мешкання наших товаришів і там, мали нагоду довідатися дещо про здобуття нашої організації за час її 10-літнього існування. На заміт товаришів, який реферувал до цієї справи садиучі товариші і товаришів зложили свої жерти на

сплату довшу друкарні й школи: по \$5.00: П. Стельмахович, М. Даниш, Н. Порохнюк, П. Рощко, І. Думич, В. Кейван і Ф. Кондратюк; по \$2.50: І. Стефанів і В. Воронтик; по \$2.00: М. Бурин, О. Даниш і В. Дєєшин; по \$1.00: П. Дорогобужев, І. Зауза, Н. Сандулак, В. Мусєєва і Марія Воронтик. Разом \$51.00. З садиучі аложили члени і членики ТУРФДМ і Р.З.Т. вилінули чистих \$32.00, що робить загальною суму \$83.00.

Всім жертовданцям складо щира подяку.

М. Даниш.

Іст Квідонна, Ман. — Павло і Ольга Кулинич жертували \$10.00.

Головний Заряд Робітничого Заповного Товариства жертував \$500.

Н. Ткачук, Стрий, Алта. (збірка) \$12.00

Ю. А. Стефанюк, Порт Вільям, Онт. (збірка) 3.50

Комітет, Лавой, Алта. (збірка) 3.00

В. Куцька, Нортбрук, Алта. 1.00

П. Гринуш, Ньюбрук, Алта. .50

Попередню повітано 25,207.21

Разом \$25,227.21

ПРЕСОВИЙ ФОНД "УКР. РОБ. ВІСТЕЙ"

Іван Давидюк, Рені, Ман. \$6.00

Іван Бакуська, Вінніпег, Ман. 4.60

Відділ ТУРФДМ, Порт Колборн, Онт. 3.00

Т. Мухий, Джуро, Аласка 3.00

Василь Кіндз, Ейбонс, Б. К. 2.50

І. Шевчук, Вінніпег, Ман. (збірка) 2.35

Дмитро Костів, Вінніпег, Ман. 2.00

Г. А. Стефанюк, Порт Вільям, Онт. 1.50

Р. Лукенчук, Мирман, Алта. 1.00

Стефан Тодольський, Вінніпег, Ман. 1.00

Іван Григорчук, Вінніпег, Ман. 1.00

Стефан Корба, Сандер, Алта. 1.00

Іван Коломніцький, Пенінсула, Онт. 1.00

Іван Слободецький, Су Сейнт Мері, Онт. 1.00

Г. Рушак, Смоки Лейк, Алта. (збірка) 1.00

Михайло Гоцак, Сомерсет, Ман. 1.00

Ф. Фабіога, Ді Пес, Ман. 1.00

Іван Чабан, Дітройт, Міш. 1.00

П. Петраш, Гемтрек, Міш. 1.00

Том Чернічак, Виффода, Алта. 1.00

Василь Заборський, Вінніпег, Ман. 1.00

М. Яровий, Вест Форт Вільям, Онт. 1.00

П. Кобєєва, Колмен, Алта. 1.00

Никола Шило, Теренс, Ман. 1.00

М. Яськів, Сексміт, Алта. 1.00

Василь Мартинюк, Вінніпег, Ман. 1.00

Прокоп Теслок, Летбридж, Алта. 1.00

Никола Гля, Фейрі Дейл, Алта. 1.00

П. Карпик, Глава, Ман. 1.00

В. Ласичук, Торонто, Онт. 1.00

Ілья Длаві, Вінніпег, Ман. .50

С. Алаєв, Су Сейнт Мері, Онт. .50

І. Руснак, Сандор, Б. К. .50

Фред Гута, Мелеб, Ман. .50

Івана Сенік, Тимісін, Онт. .25

Г. Гутювський, Вольфсборг, Ман. .25

Олеся Сенишин, Чайлей, Алта. .25

Габрієла Сич, Калмар, Алта. .25

Михайло Кузь, Сілвер, Ман. .25

Смоки Лейк, Алта.

Тов. Г. Рушак зібрав на листі ч. 458 на пресовий фонд "У.Р.В." В. Шемко 50 ц.; по 25 ц.: Мошук, М. Гуцулак. Разом \$1.00.

Тимісін, Онт.

Дорогі Товариші! Висламо Вам \$4.00 на відновлення пресового фонду "У.Р.В.", а 50 ц на пресовий фонд "Даруйте, що сплінає". А то умогли складалась така ситуація, що скорше цього не міг зробити. Але ліпше пізно, як ніколи.

І. Сенік.

Вінніпег, Ман.

На забаві в т. Ів. Бакуська під ч. 1884 Рос Евіно, зложили на пресовий фонд садиучі:

По 50 ц.: І. Бакуська, Ф. Висоцький, П. Висоцький; по 25 ц.: С. Бакуєва, А. Остапок, Д. Стельмах, А. Стельмах, К. Більницький, П. Стефур, А. Штрайбер, І. Багрий, В. Мачарський. Разом \$4.60.

Тов. І. Шевчук зібрав пресового фонду на листі ч. 366: Дж. Гус 50 ц.; Нечеткий, М. Бурак, Нечеткий, В. Ж.; по 10 ц.: І. Матюшко, І. С.; по 5 ц.: П. Шербакевич, Марія Сенік, М. К. Разом \$2.35.

Торонто, Онт.

Дорогі Товариші! Посламо Вам почтовий переказ на суму \$10.00, які розподілять так: на передплату "У.Р.В." \$4.00, на "Фармерське Життя" \$3.00, на "Робітничо" \$1.50, на "Світ Молоді" 50 ц., а на пресовий фонд "У.Р.В." \$1.00. Разом \$10.00.

С. Павлик.

МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА НА МІСЯЦЬ ТРАВЕНЬ У ВІННІПЕГУ.

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИКИ І РОБІТНИЦІ У ВІННІПЕГУ ТУЮТЬСЯ ДО ТРАВНЕВОЇ КАМПАЇ ДОПОМОГИ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКИМ ПРЕСІ.

В неділю, 8 квітня, відбулися збори представників всіх українських робітничих організацій при Укр. Роб. Домі у Вінніпегу для обговорення травневої кампанії допомоги українській робітничо-фермерській пресі.

На зборах ухвалено декілька важливих постанов, які зводяться до того, що потрібно докласти всіх старань, щоб поширити свою пресу, зміцнити її матеріально притриманням нових передплатників, колектуванням залеглої передплати та збиранням пресового фонду.

Ухвалено притягнути до праці на сцені Укр. Роб. Дому всі мистецькі сили, які дали-б ряд краших вистав — концертів і представлень.

Концертів в травні відбудеться чотири: в неділю, 6 травня дадуть концерт мішані співацькі і музичні сили; в неділю, 13 травня, дадуть концерт друга й третя група мандолинових оркестр; в неділю, 20 травня, дасть концерт Дівоча Мандолинова Оркестра — нова програма, складі мелодій; в неділю, 27 травня концерт мішаний співацько-музичних сил при Укр. Роб. Домі.

Спеціально звернено увагу на представлення й запропоновано театральну підкомітетові, щоб він поробив старання до відігравання "ОП НЕ ХОДИ ГРИЦЮ ТА НА ВЕЧЕРНИЦЮ" та інших гарних творів. Театральний підкомітет, зійшовшись в суботу, 14 квітня, по полудні, ухвалив до вистави такі прекрасні твори:

в суботу, 5 травня, драмспівгурток, при співучасті учнів Вишого Освітнього Курсу та членкинь Дівочої Мандолинової Оркестри, відіграє прекрасну гумористичну оперету "МАРІ-СЬКА НІЧ", за твором В. Гоголя.

В суботу, 12 травня Драмспівгурток відіграє дуже гарну одночасно й повчачою комедію відомого французького письменника, Мольєра, в перекладі Бажалука, а в перерібі М. Ірчана, "СКУПАР".

В суботу, 19 травня, Драмспівгурток відіграє стару й оригіну, веселу й смутну драмо-оперету М. Старицького "ОП НЕ ХОДИ ГРИЦЮ ТА НА ВЕЧЕРНИЦЮ".

Є це одні з найкращих творів, що будуть відіграні в цьому сезоні в Укр. Роб. Домі — одночасно й на закінчення сезону й ми певні, що їх відідають численні маси українського робітництва Вінніпегу й околиці.

Так само комітет ухвалив влаштувати велику розігравку дуже корисних річей, що відбудеться 31 травня. Розігравковий комітет повідомляє, що вже має дуже цінні річі, між якими є готовий "сук", який пошине для розігравки тов. А. Хома.

Одним словом — вінніпегські товариші й товаришки, старші й молоді, готуються, щиро до праці в місяці травні, знаючи тяжке положення своїх часиснів зараз й розуміючи, яким тяжким для них є літній час.

Проголошуючи цю програму, Травневий Комітет кличе всі зряди наших організацій по цілій Канаді птіти його слади, змобілізувати всі свої мистецькі сили на місяць та взімати все членство до активної праці в місяці травні на користь всієї преси. До праці, товариші й товаришки!

Травневий Комітет у Вінніпегу.

ЗАМОВЛЯЙТЕ НОВУ КНИЖКУ!

Щойно вийшла з друку накладом Робітничо-Фармерського Видавничого Товариства дуже цікава комедія на 5 дій видатного французького письменника Мольєра

СКУПАР

в перекладі Миколи Бажалука, а в перерібі М. Ірчана.

Ця комедія дуже цікава й повчача своїм змістом. В ній бере участь 14 осіб. Надається, власне пристосована до наших робітничо-фермерських сцен.

ЦІНА ПРИМІРНИКА 35 ЦЕНТИВ.

Хто замовить 5 примірників разом, то дістане на них 75 центів опушту, тоб-то 5 примірників за \$1.00. Замість переписувати ролі, радимо всім нашим драмгурткам замовляти зразу за 3 долари 15 примірників.

Замовлення разом з грішми заслайте на адресу:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard and McGregor Sts., — — — Winnipeg, Man.

КУПУЙТЕ ЮВІЛЕЙНІ ФОТОГРАФІЇ УКР. РОБ. ДОМУ У ВІННІПЕГУ!

Щоб увіковічнити пам'ять десятилітнього ювілею Товариства Українських Робітничо-Фармерських Дім, Центральний Виконавчий Комітет замовив і видав друкований малюнок центрального будинку у Вінніпегу, який прикріпить помешкання кожного члена й членики ТУРФДМ та кожного українського робітника й фермера, який купить собі цей образок.

Малюнок є в трох кольорах і двох форматах. Перший менший формат — самий образок 6Х9, а з бордером 9Х11 — коштує лише 25 центів штука.

Другий, більший формат 10½Х16 самий лише малюнок, а з бордером 13Х19 надається для більших примішень, головню для Українських Робітничих і Фармерських Дімів. Більший малюнок коштує \$1.50.

Кожний робітник і фермер повинні набути собі хоч менший прекрасний образок за 25 центів.

Кожна робітничо-фермерська інституція повинна набути собі більший малюнок за \$1.50.

Замовлення разом з належитістю посилайте таки зараз на адресу:

UKRAINIAN LABOR-FARMER TEMPLE ASSOCIATION

Cor. Pritchard & McGregor Sts., — Winnipeg, Man., Canada.

КУПУЙТЕ ІЛЮСТРОВАНІЙ АЛЬБОМ!

Тому, що багато товаришів і товаришок бажали мати пам'ятку з фільми "Тарас Шевченко", Провінційальний Комітет провінції Онтаріо видав прекрасний альбом

ЖИТТЯ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА В ІЛЮСТРАЦІЯХ

В цьому альбомі, на найкращому крейдяному папері, представлено життя Тараса Шевченка від маленької дитини до самої смерті. Тому, що видання надто коштовне, видано малу кількість цього альбому.

Спішіть з замовленнями! Коли купите, матимете дорогу пам'ятку на довгі роки.

ЦІНА З ПОШТОВОЮ ПЕРЕСІЛКОЮ \$1.00.

Замовлення з грішми посилайте на таку адресу:

UKRAINIAN LABOR-FARMER TEMPLE ASS'N

Cor. Pritchard & McGregor Sts., — Winnipeg, Man., Canada.

або на адресу Провкного Онтаріо:

PROVINCIAL EXECUTIVE COMMITTEE U.L.F.T. ASS'N

300—302 Bathurst St., — — — Toronto 2, Ont., Canada.

ГОЛОСИ НАШИХ ЧИТАЧІВ.

ПОМАГАЙМО НАШІЙ ПРЕСІ.

Преса в теперішній класовій суспільстві є одним з найважливіших чинників, що провадить суспільство в певний напрям до певної мети. Преса — це організатор, керівник і вихователь суспільства.

Одначе як і суспільство ділиться на два класи, на буржуазну і робітничу, так і преса ділиться на дві частини: буржуазну та робітничу.

Буржуазна преса видається не тільки для буржуазії, але, на жаль, підтримує її в робітничій. Треба сказати, що це є багато робітників, які передплачують і читають буржуазні газети.

Преса є найбільшим агітатором на світі. Де треба було-б тисячі людей для агітації якоїсь справи, там преса в найкоротшім часі зробить роботу.

Візьмім за приклад велику світову війну. Щоб загнати робітничі маси, щоб вони вийшли з ладу, щоб воювати за інтереси капіталістів, буржуазія пера вдарла в дві трикути, що "Гуни" хотять завоювати весь світ.

Візьмім за приклад буржуазну преса. Німецька преса робила те саме й почала різні народи.

Щади всіх виборів преса також вліється найбільшим агітатором і керувати думки суспільства мас. Щоб дати скрапінку прирід згадувати коротко про останні вибори в Англії.

Лейбористська партія, будучи другою силою в Англії в руках держави, розпалася на шматочки, розпалася вона вільно й була певна, що здобуде ще більше мандатів та вдержати керму держави в своїх руках.

Буржуазна преса поведе сильну агітацію в тих виборах, надрукувала мимого листа Зіновєва і цим загнати робітників та перемогла лейбористську партію. Це яскравий зразок, яке значення має преса в усіх виборах.

Політичну гру преса в усіх страйках. Незабаром робітники вийдуть соціально на страйк в який небудь та галузь промислу за розширення умов праці.

Буржуазна преса зараз починає прокувати страйкерів і вкінці розбиває солідарність страйкуючих робітників.

Щоб оприлюдити всі ті наклепи буржуазної преси на робітників, працюючи мусить мати свою пресу. Найкращий робітничий прес є в Союзі Радянських Соціалістичних Республік, яку видається так сотнями тисяч копія щодня.

С.Р.С.Р. є лише робітничо-селянська преса, бо там влада в руках працюючих. Буржуазній пресі там немає місця. Робітничу владу розбиває свою сильну пресу.

У всіх інших капіталістичних країнах робітничі преси, й порівняно до буржуазної, дуже мало розповсюджені і тільки борються за своє існування. Робітничу пресу вкрай переважають буржуазні уряди, цензура.

ПРИХОДІТЬ ДИВИТИСЯ НА ФІЛЬМУ "ТАРАС ШЕВЧЕНКО"!

В КОЛГОРСТ, АЛТА. — Фільма буде показана в Майнерській Салі: у вівторок, 1. травня перша частина, а в середу, 2. травня друга частина. Ціни тикетів: для дорослих 50 центів, а для дітей 25 ц. Початок в годині 8.15 вечером.

В КОЛМЕН, АЛТА. — Фільма буде показана в К. of P. Hall: в четвер, 3. травня перша частина, а в пonedілок, 7. травня друга частина. Початок в годині 9. вечером. За ціною тикетів слідити на оголошеннях.

ГІЛКРЕСТ І БЕЛВО, АЛТА. — Фільма буде показана в Юніонній Салі в Гілкрест, Алта: в п'ятницю, 4. травня перша частина, а в суботу, 5. травня друга частина. Початок в годині 9.15 вечером. За ціною тикетів слідити на оголошеннях.

В КЕЛГАРИ, АЛТА. — Фільма буде показана в Укр. Роб. Домі: в п'ятницю, 11. травня перша частина, а в суботу, 12. травня друга частина. Ціни тикетів: для дорослих 50 ц., а для дітей 25 ц. Початок в годині 8.15 вечером.

КЕНМОР, АЛТА. — Фільма буде показана: в пonedілок, 14. травня перша частина, а в вівторок, 15. травня друга частина. Ціни тикетів: для дорослих 50 ц., а для дітей 25 ц. Початок в годині 8.15 вечером. За назвою салі слідити на оголошеннях.

ДРОМГЕЛЕР, АЛТА. — Фільма буде показана в Укр. Роб. Домі: в четвер, 17. травня перша частина, а в п'ятницю, 18. травня друга частина. Ціни тикетів: для дорослих 50 ц., а для дітей 25 ц. Початок в годині 8.15 вечером.

В НОРДЕГ, АЛТА. — Фільма буде показана в Емпрес Театрі: у вівторок, 22. травня перша частина, а в середу, 23. травня друга частина. Ціни тикетів: для дорослих 50 ц., а для дітей 25 ц. Початок в годині 8.15 вечером.

В ЕДМОНТОН, АЛТА. — Фільма буде показана в Укр. Роб. Домі: в п'ятницю, 25. травня перша частина, а в суботу, 26. травня друга частина. Ціни тикетів: для дорослих 50 ц., а для дітей 25 ц. Початок в годині 8.15 вечером.

В СМОКІ ЛЕРК, АЛТА. — Фільма буде показана в Укр. Народній Домі: в пonedілок, 28. травня перша частина, а в вівторок, 29. травня друга частина. Ціни тикетів: для дорослих 50 ц., а для дітей 25 ц. Початок в годині 8.15 вечером.

ПРИХОДІТЬ ГРОМАДНО!

Пі робітників, що не читають ще робітничої преси, тратьте багато, бо в робітничо-фермерських газетах висвітлюється всі суспільні події з класової точки погляду. В них все пишеться те, що є в інтересі працюючих.

Свідомі робітники, значно значення своєї преси, працюють для неї ширше, утворюють кампанії, щоб забезпечити її матеріально й поширити її між загальними робітниками й фермерами.

В місці травні утворюється знову така кампанія для поширення робітничої преси і збирання пресового фонду, щоб забезпечити свою пресу на літні місяці. В травні всі залягають передплатами повинні вирішити свої залягаєть. Всі члени наших організацій, а головним Р.З.Т., що не є ще передплатами, повинні передлати собі свої органи "Українські Робітничі Вісти".

Всі симпатичні робітничого руху повинні також стати передплатами "У.Р.В.". Робітничі газети є колючою життєвою потребою для робітників.

Товариші! Хай ця травнева кампанія буде найкращою в історії нашої робітничої преси! Хай же робітничо-фермерська преса по цілому світі!

В. Пеленько, член В.О.К.

СВЯТКОВАННЯ ДЕСЯТИРІЧНОГО ЮВІЛЕЮ ТУРФДІМ.

Українські організовані робітники й робітничі святакували 25 березня с. р. по широкій Канаді, де тільки знаходяться трудові маси, десятиріччю ювілей ТУРФДІМ. Ми в Су Сейнт Мері, з різних причин, призначили це, бо святкували ювілей як 1. квітня.

Програма концерту була цікава й багата, бо складалася з 19 точок. Хор виступав три рази, але за кожним виступом співав по дві пісні.

От сидіти і не можна набувати українською народною пісню, як: "Я люблю дивитися на Арбітський фал, Чи то філі з моря, Чи хочь би з Дістри".

Ах, Дістри... дитячі літа на його філіях. А сьогодні по правім боці Дістри бачили сідні борських панстві, а по правім боці сідні панстві, а по лівім боці сідні панстві, а по лівім боці сідні панстві.

Далше хор переходить у другу пісню нашого невмирущого поета І. Франка п. н. "Кантата". В ній зворушують слова генію-поета, який змалював картину українського коло білого, але чаруючого села. Ось бреньте слова пісні:

"Зелений рідне поле, Українська ниво Пдоїсна, колаєса, Достийна шасивно".

Скажіть тут краса доволка цих слів нивин наш поет про українські ниви, про безлічний український працюючий народ, який стоїть на віках під поміщицько-барський ярмом. Велика частина українського народу ще й сьогодні мучиться в борськой-шляхетській-неволі, якому румунській й польській жандарми не дозволяють дати запомогу. Біліе населення потерпіло від стихійного лиха, а лани не тільки не допомагають йому, але ще й забороняють працюючим Радянського Союзу та українським робітникам в Канаді і Злучених Державах допомогти жертвам поені.

Далше хор відспівав ще "Ей, ухнем" і "Ой, у лузі червона калина". Описав виступи товариш з надто довгою промовою. На будуче треба уникати довгих промов, а головним підчас концертів. Коротка добре опрацьована промова робить багато краще вражіння на слухачів, ніж довга. В другій половині програми були гарні сола, дуети, квартети, одним словом, того вечера відано на сцені найкращі українські пісні.

Надеється подка дрігентові тов. Бондареві, який докозав, не мало труду, щоб приготувати добрий мистецький програму на той вечір.

ФІЛЬМА "ТАРАС ШЕВЧЕНКО"

Хоч не люблю я забирати місця на сторічках нашої преси, та природне бажання заставляє мене сповістити радівну вістку. Робітники й фермери в Бінфеті й околиці давно очікали, коли загостить до них фільма "Тарас Шевченко". Ще кілька днів перед прибуттям фільма місцеві товариші звязку працювали, щоб поширити вістку про фільму між доколичними робітниками й фермерами.

Треба згадати, що чесні робітники й організації, які не є злучені з нами, також робили всі можливі старання, щоб розповсюдити вістку, щоб фільма мала успіх. Вони й саці прийшли, щоб переконатися, чи то правда, "що більшовики в Радянському Союзі нищать українську національну культуру", як це пише "Український Голос" та інші прозаїчні панаські газети, які пишуть несторверні річі про Рад. Союз та збивають людей з пантелику.

Отже 19. квітня у восьмій годині вечером висіли з потягу два товариші з фільмом. Коло салі була велика гомілка робітників й фермерів, що очікували радівної хвілі. Коли отворено двері, так з кількох хвилин сала була заповнена по береги.

На сам перш виступ на сцену т. Здрозовський, завідуючий фільмом, з короткою промовою. Він розкавав присутнім, де зроблено фільму "Тарас Шевченко", хто її зробив, для чого, та як вона дісталася до Канади. Ту фільму дістало з Рад. України

ПРЕДСТАВЛЕННЯ І КОНЦЕРТИ В МУС ДЖО.

Старанням Драмгуртка при відділі ТУРФДім в Мус Джо, виготовлено програму кампанії на місяць травень в користь своєї робітничої преси, яка піде в такому порядку:

У вівторок, 1. травня, величавий концерт дорослих. В неділю, 6. травня, концерт відділу Секції Молоді.

В суботу, 12. травня, представлення п. н. "Скупар". В суботу, 19. травня, вечір сміху.

В неділю, 20. травня, концерт відділу Секції Молоді. В суботу, 26. травня, представлення "Кроваві Перли". В неділю, 27. травня, величавий концерт дорослих.

Товариші робітники й робітничі міста Мус Джо й околиці, постарайтеся прийти на загадані підприємства громадно, де скористаєте багатом морально, а тим самим матеріально допоможете своїми тяжко запроцьованими центами робітничій пресі. Чистий дохід із загаданих підприємств призначений на допомогу нашої пресі.

Травневий Комітет.

ВЕЛИКОДНА П'ЯТНИЦЯ.

У великодну п'ятницю майна в Корбін не робила, значить, було свято. Та й святкували-ж той день, даючи твердо святкували. Замість того, щоб відпочити, або щось корисного прочитати, робітники витрачають свій тяжко запроцьований гроші на такі річі, які приносять їм велику шкоду під кожним зглядом.

От хоч би того дня позаходили до якогось філій день заливався отруєч. Вечером, коли вже кожний був, як-то кажуть, "теп", почали вживати пальної зброї. Наслідок з той "забава" був такий, що один дитяч кулю в живит і за пару днів у шпиталі помер. Другий сидить тепер у долодній і дождає штурка.

Другі позаходили до шеху, щоб при допомозі карт один другого міг обробувати. Розуміється, що й це така "забава", яка часто виводить людину з рівноваги. Посварився коло картів (мабуть за джокера) і один другого вколос ножем у живит. Але удар не був дуже фатальний і так якийсь між собою полагодилися без допомоги судді.

От, бачите, які наслідки з того, коли людина займається поганими ділами. Час би вже робітникам піти до голови по розум та взятися до науки. Такі випадки, які траплялись то-го дня, є ознакою некультурності людини.

Новоприбувший.

ПОДЯКА ТОВАРИЩАМ У ВЕЯН, АЛТА.

Цєю заявою складаю ширшу подяку товаришам у Веян, Алта, за допомогу в сумі \$66.50. Ті гроші були передані мені Провкомом ТУРФДім Едмонтона.

Товариші! Я не можу знайти слів, щоб висказати Вам свою вдячність. Та допомога була мені дуже потрібна, бо в той час, коли я був на роботі, згоріла хата, в якій я мешкав зі своєю сімєю. Та не тільки хата, а згоріло все, що в ній було, так що не було в що одягити дітей.

С. Кіндрат.

ПРОГРАМА НА МІСЯЦ ТРАВЕНЬ У СОДБОРИ, ОНТ.

Старанням всіх робітничих організацій при відділі ТУРФДім у Содборі в місяці травні відбудуться в Укр. Роб. Домі такі підприємства:

1-го травня величавий концерт мандолінової орхестри й фінальської орхестри, як також три сестри Перу виконають дуже гарний клясичний танок.

4-го травня Драмгурток відіграє дві штуки п. н. "Новий Барометр" і "Робітничі Солідарність", а відділ Секції Молоді відіграє дуже смішну комедію в одній дії "Чванько".

6-го травня буде перший концерт мішаної-мандолінової орхестри.

8-го травня забава з танцями. 11-го травня вечір сміху, опісля забава.

18-го травня Драмгурток відіграє драму в 4-ох діях з життя українських поселенців в Канаді "Канадський Женіх".

20-го травня величавий концерт старої мандолінової орхестри.

24-го травня відділ Секції Молоді відіграє дитячу комічну оперету на одну дію п. н. "Кожа Дереза", опісля забава.

31-го травня Драмгурток відіграє дуже прекрасну драму на чотири дії "Терновий Вінок" (Жертви царизму).

Весь чистий прихід з цих підприємств призначений на пресовий фонд української робітничо-фермерської преси в Канаді.

Травневий Комітет.

ПРЕДСТАВЛЕННЯ І КОНЦЕРТИ В МУС ДЖО.

Старанням Драмгуртка при відділі ТУРФДім в Мус Джо, виготовлено програму кампанії на місяць травень в користь своєї робітничої преси, яка піде в такому порядку:

У вівторок, 1. травня, величавий концерт дорослих. В неділю, 6. травня, концерт відділу Секції Молоді.

В суботу, 12. травня, представлення п. н. "Скупар". В суботу, 19. травня, вечір сміху.

В неділю, 20. травня, концерт відділу Секції Молоді. В суботу, 26. травня, представлення "Кроваві Перли". В неділю, 27. травня, величавий концерт дорослих.

Товариші робітники й робітничі міста Мус Джо й околиці, постарайтеся прийти на загадані підприємства громадно, де скористаєте багатом морально, а тим самим матеріально допоможете своїми тяжко запроцьованими центами робітничій пресі. Чистий дохід із загаданих підприємств призначений на допомогу нашої пресі.

Травневий Комітет.

ВЕЛИКОДНА П'ЯТНИЦЯ.

У великодну п'ятницю майна в Корбін не робила, значить, було свято. Та й святкували-ж той день, даючи твердо святкували. Замість того, щоб відпочити, або щось корисного прочитати, робітники витрачають свій тяжко запроцьований гроші на такі річі, які приносять їм велику шкоду під кожним зглядом.

От хоч би того дня позаходили до якогось філій день заливався отруєч. Вечером, коли вже кожний був, як-то кажуть, "теп", почали вживати пальної зброї. Наслідок з той "забава" був такий, що один дитяч кулю в живит і за пару днів у шпиталі помер. Другий сидить тепер у долодній і дождає штурка.

Другі позаходили до шеху, щоб при допомозі карт один другого міг обробувати. Розуміється, що й це така "забава", яка часто виводить людину з рівноваги. Посварився коло картів (мабуть за джокера) і один другого вколос ножем у живит. Але удар не був дуже фатальний і так якийсь між собою полагодилися без допомоги судді.

От, бачите, які наслідки з того, коли людина займається поганими ділами. Час би вже робітникам піти до голови по розум та взятися до науки. Такі випадки, які траплялись то-го дня, є ознакою некультурності людини.

Новоприбувший.

ПОДЯКА ТОВАРИЩАМ У ВЕЯН, АЛТА.

Цєю заявою складаю ширшу подяку товаришам у Веян, Алта, за допомогу в сумі \$66.50. Ті гроші були передані мені Провкомом ТУРФДім Едмонтона.

Товариші! Я не можу знайти слів, щоб висказати Вам свою вдячність. Та допомога була мені дуже потрібна, бо в той час, коли я був на роботі, згоріла хата, в якій я мешкав зі своєю сімєю. Та не тільки хата, а згоріло все, що в ній було, так що не було в що одягити дітей.

С. Кіндрат.

ПРОГРАМА НА МІСЯЦ ТРАВЕНЬ У СОДБОРИ, ОНТ.

Старанням всіх робітничих організацій при відділі ТУРФДім у Содборі в місяці травні відбудуться в Укр. Роб. Домі такі підприємства:

1-го травня величавий концерт мандолінової орхестри й фінальської орхестри, як також три сестри Перу виконають дуже гарний клясичний танок.

4-го травня Драмгурток відіграє дві штуки п. н. "Новий Барометр" і "Робітничі Солідарність", а відділ Секції Молоді відіграє дуже смішну комедію в одній дії "Чванько".

6-го травня буде перший концерт мішаної-мандолінової орхестри.

8-го травня забава з танцями. 11-го травня вечір сміху, опісля забава.

18-го травня Драмгурток відіграє драму в 4-ох діях з життя українських поселенців в Канаді "Канадський Женіх".

20-го травня величавий концерт старої мандолінової орхестри.

24-го травня відділ Секції Молоді відіграє дитячу комічну оперету на одну дію п. н. "Кожа Дереза", опісля забава.

31-го травня Драмгурток відіграє дуже прекрасну драму на чотири дії "Терновий Вінок" (Жертви царизму).

Весь чистий прихід з цих підприємств призначений на пресовий фонд української робітничо-фермерської преси в Канаді.

Травневий Комітет.

? ЧИЯ ДИТИНА? ЧИЯ ДИТИНА?

ДРАМСПІВГУРТКОК ВІДДІЛУ ТУРФДІМ У ВІННІПЕГУ відіграє

В СУБОТУ, 28. КВІТНЯ 1928 РОКУ В УКРАЇНСЬКИМ РОБІТНИЧИМ ДОМІ

одну з найкращих комедій в цій сезоні Конч-Лисенка

? ЧИЯ ДИТИНА? ДИТИНА

"ЧИЯ ДИТИНА"? Це дійсно одна з найкращих комедій, які ви бачили в цій сезоні на сцені Укр. Роб. Дому. Всі ті, хто може добре сміятися і любити сміятися, приходять в суботу, 28. квітня на цю комедію. Там побачите, як алкар робить експеримент молодости на старому чоловікові і що з того всього вийде? Таку комедію грав колись один з більших театрів у Вінніпегу і то з великим успіхом, бо аж через два тижні. Деякі, хто бачив цю знамениту комедію, памятає її до сьогодні. Тому радимо всім кожному цю комедію побачити.

ЦІНИ ТИКЕТІВ ЗНИЖЕНІ! ВСТУП: 40, 30 І 25 ЦЕНТИВ. Тикети можна дістати кожного вечера в буфеті Укр. Роб. Дому, а в день представлення при касі.

ПОЧАТОК В ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ.

В НЕДІЛЮ, 29. КВІТНЯ 1928 Р., В ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ ВІДБУДЕТЬСЯ В УКР. РОБ. ДОМІ

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

ВСТУП ЗА ДОБРОВОЇЛЬНИМИ ДАТКАМИ.

ЗБОРИ ЧЛЕНСТВА РОБІТНИЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ПІРІ УКР. РОБ. ДОМІ У ВІННІПЕГУ.

В неділю, 29. квітня, в годині 2-ій по полудні відбудуться спільні збори всіх членів і членкинь українських робітничих організацій, що гуртуються при Укр. Роб. Домі у Вінніпегу. Всі члени К.П.К., відділів ТУРФДім, Жінсекції, Секції Молоді та Робітничого Запомогового Товариства повинні на ці збори прийти й почути промови.

Промовлятимуть т. т. І. Карач, вчитель В.О.К. і М. Гуатюк, курсант В.О.К. Головуватимуть на зборах т. М. Ірчан. Просимо всіх членів і членкинь о численну участь.

Важне для іст киднонан. Подается до відома всім членам і членкиням українських робітничих організацій в Іст Киднонані, що в неділю, 29. квітня, в 2-ій годині по полудні відбудуться в Укр. Роб. Домі спільні збори членів і членкинь всіх організацій, що гуртуються при Укр. Роб. Домі. На порядку дені важкої справи, тому присутність всіх обовязкова.

Просимо всіх, що мали літти для колектування жерть на сплату догви У.Р.Д., принести їх з собою на збори.

ОСТАННЯ НАГОДА.

Прочитали ми в "У.Р.В.", що квітка т. М. Ірчача, "В Бурянах" — розійшлася і на складі видавництва її вже немає.

Однак не всім відомо, що онтерійський Провком ТУРФДім має ще ограничену кількість книжки "В БУРЯНАХ" для продажі. Тож спішіть з замовленнями на цю книжку такти зараз, бо як спізнитесь, то будете жалувати. Віддані наших організацій можуть набувати її у нас для колекторяції. Замовлення разом з гриншчю посилайте на адресу:

Provincial Executive Committee U. L. F. T. Ass'n, 300-302 Bathurst St., Toronto 2, Ont.

ДО ВИКОНАННЯ СЦЕНЕРІЙ І ДЕКОРАЦІЙ.

Провінційальний Комітет ТУРФДім в Торонто, Онт., повідомляє всіх тих, що потребують в своїх будинках декораций, куртин і взагалі всякої сценерії, щоб в Торонто є український маляр, який малював всю сценерію в Укр. Роб. Домі в Тіміс і Торонто.

Малює все, що тільки потрібно на сцену і виконання артистичне. Роботу виконують на час і за присутню ціну.

За всякими інформаціями зголошуватися до Провкому в Торонто на слідууючу адресу: Provincial Executive Committee U. L. F. T. Ass'n, 300-302 Bathurst St., Toronto 2, Ont.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Одним повідомляємо всіх членкинь відділу Жінчої Секції у Вінніпегу, що в пonedілок, 29. квітня, в годині 8.30 вечером, т. т. курсанти Маланчук і Шодра виколоуть цікаві лекції. Приходьт як найчисленніше. Нових членкинь радо вітаємо.

ВАЖНЕ ДЛЯ РОДИЧІВ У ВЕНКУВЕР, Б. К.

Цим повідомляється всіх родичів, які посилають своїх дітей до Робітничої Дітчої Школи, що в неділю, 6. травня п